

බුද්ධ ධර්මය

ගුරු මාර්ගෝපදේශය
(2026 වර්ෂයේ සිට ක්‍රියාත්මක වේ.)

1 ශ්‍රේණිය

පළමු වාරය

මුල් ළමාවිය සංවර්ධන හා ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
හානා, මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජ විද්‍යා පීඨය
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
ශ්‍රී ලංකාව
www.nie.ac.lk

බුද්ධ ධර්මය

1 ශ්‍රේණිය

පළමු වාරය

ගුරු මාර්ගෝපදේශය

ප්‍රථම මුද්‍රණය - 2026

මජ්ඣිමනිකායා අධ්‍යාපන ආයතනය

ප්‍රකාශනය : ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

ISBN

මුල් ළමාවිය සංවර්ධන හා ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව

හාෂා, මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජ විද්‍යා පීඨය

ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

ශ්‍රී ලංකාව

වෙබ් අඩවිය : www.nie.ac.lk

ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ පණිවිඩය

ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාන්‍ය අධ්‍යාපන පරිවර්තනය ප්‍රතිසංස්කරණ ප්‍රයත්නය සැම ඉගෙනුම් ලාභියෙකුගේ ම අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා තීරණාත්මක මාවතක් අරමුණු කර ඇත.

නිපුණතා පාදක ඉගෙනුම, විචාරාත්මක චින්තනය, නිර්මාණශීලීත්වය, විසි එක් වන සියවසේ කුසලතා, තාක්ෂණික නැඹුරුව, සදාචාරාත්මක පුරවැසි භාවය, වැනි බොහෝ අංශ අවධාරණය කිරීමට හැකි වන පරිදි විෂයමාලාව, ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රම සහ තක්සේරු පිළිවෙත් යනාදිය නවීකරණය මෙම ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාවලියෙහි පදනම විය.

අධ්‍යාපනඥයින්, අන්තර්වෛෂයික විද්වතුන්, ගුරුවරුන් සහ විවිධ පාර්ශ්වකරුවන් සමග සහයෝගී සංවාදයක් ඔස්සේ ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය මගින් 2026 වර්ෂයේ සිට ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජිත විෂයමාලා හා අදාළ ඉගෙනුම් ද්‍රව්‍යවල ගුණාත්මක භාවය සහතික කිරීම සඳහා විශේෂ උනන්දුවක් ගෙන කටයුතු කළ ගරු අග්‍රාමාත්‍යතුමිය, අධ්‍යාපන ලේකම්තුමා, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ අතිරේක ලේකම්වරුන්, විෂය භාර නිලධාරීන්, විභාග කොමසාරිස් ජනරාල් හා කාර්ය මණ්ඩලය, අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමසාරිස් ජනරාල් හා කාර්ය මණ්ඩලය දැක්වූ දායකත්වය අති මහත් ය.

එමෙන්ම මෙම කාර්යයේදී විශේෂ කැපවීමක් සිදු කළ ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයේ පාලක සභාවේ හා ශාස්ත්‍රීය කටයුතු මණ්ඩලයේ කැපවීම ද ගෞරව පූර්වක ස්තූතියෙන් සිහිපත් කරමි, මෙම කාර්යය සාක්ෂාත් කර ගැනීමට ඉමහත් ලෙස කැප වූ ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයේ සියලු කාර්ය මණ්ඩලයට ජාතියේ ගෞරවය හිමි විය යුතු බව සඳහන් කරමි.

මහාචාර්ය මංජුලා විතානපතිරණ
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් පණිවුඩය

සමස්ත පාසල් විෂයමාලාව සඳහා හඳුනා ගෙන ඇති පුළුල් ඉගෙනුම් ක්ෂේත්‍ර නිරන්තරයෙන් වෙනස් වන රටක සහ ලෝකයක තීරසර සංවර්ධනය කෙරෙහි වන අභියෝග ජය ගැනීමට එම ජාතියට ඇති හැකියාව පිළිබිඹු කරයි. එමෙන්ම කලින් කලට වෙනස් වන ඉල්ලුම්වලට ගැලපෙන සේ පුළුල් ඉගෙනුම් ක්ෂේත්‍ර ද හඳුනා ගෙන ඇත. එසේ ම පවතින පාසල් විෂයමාලාවෙහි විෂයයන් නවීකරණය වන අතර ම නව විෂයයන් පාසල් විෂයමාලාවට හඳුන්වා දීම සිදු කරයි. මෙම සිදු වන වෙනස්කම්වලට අනුරූප ව ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය ද කාලානුරූප ව සංවර්ධනය වෙයි. ඒ අනුව 2026 වර්ෂයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන නව විෂයමාලාවට අදාළ ව සෑම පාසල් විෂයයක් සඳහා ම ඉගෙනුම් ද්‍රව්‍ය හඳුන්වා දී ඇත.

2026 වර්ෂයේදී 1 ශ්‍රේණිය සඳහාත් 2027 වර්ෂයේදී 2 ශ්‍රේණිය සඳහාත් 2028 වර්ෂයේදී 3 ශ්‍රේණිය සඳහාත් 2029 වර්ෂයේදී 4 ශ්‍රේණිය සඳහාත් 2030 වර්ෂයේදී 5 ශ්‍රේණිය සඳහාත් ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන ශ්‍රේණි සඳහා නව විෂයමාලා හඳුන්වා දීමට නියමිත ය. ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන අවධියේ සිසුන් සඳහා ක්‍රියාකාරකම් පොත් සකස් කර ඇති අතර ඒ සඳහා අවශ්‍ය මග පෙන්වීම ගුරුවරයාගෙන් සිදු කෙරෙයි. ගුරුවරුන්ට ලබා දෙන උපදෙස් ගුරු මාර්ගෝපදේශවල ඇතුළත් කර ඇති අතර සිසුන්ට අවශ්‍ය සංකල්ප පිළිබඳ දැනුම මෙන් ම ලබා ගත් දැනුම භාවිත අවස්ථාවලට යොමු කර සිසු හැකියා සංවර්ධනයට මෙම විෂයමාලාව බෙහෙවින් උපකාර වන බව අපගේ විශ්වාසයයි. විසි එක්වන සියවසේ කුසලතා සංවර්ධනයටත් එමගින් සිසු පෞරුෂය සංවර්ධනයටත් හඳුන්වා දෙනු ලබන විෂයමාලාවේ ඇතුළත් ක්‍රියාකාරකම් මනා පිටුබලයක් වනු ඇත.

නව විෂයමාලා ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමට මූලික කටයුතු කළ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ හිටපු ලේකම්වරුන්ගේ හා ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයේ හිටපු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරුන්ගේ සේවාව ඉතා අගය කරමි. තව ද මෙම විෂයමාලා ද්‍රව්‍ය සකස් කිරීමේදී දායක වූ ආයතනයේ සියලු ම කාර්ය මණ්ඩලයට ද ගුරුවරුන්, ගුරු උපදේශකවරුන්, අධ්‍යක්ෂවරුන් මෙන් ම රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික ආයතනවල විවිධ ක්ෂේත්‍ර ඔස්සේ ලබා දෙන ලද දායකත්වය මෙම ඉගෙනුම් ද්‍රව්‍ය ගුණාත්මක ව ඉහළ මට්ටමකට සංවර්ධනය වීමට ඉවහල් වූ බව ඉතා සතුටින් සිහිපත් කරමි.

ආචාර්ය එස්. ඒ. ඩී. සමරවීර
නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
භාෂා, මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජ විද්‍යා පීඨය
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

උපදේශකත්වය

මහාචාර්ය, මංජුලා විකානපතිරණ
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

ආචාර්ය, දර්ශන සමරවීර
නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, භාෂා, මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජ විද්‍යා පීඨය,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

පූජ්‍ය උඩුගම සුදස්සි ස්වාමීන් වහන්සේ
අධ්‍යක්ෂ, ආගම් හා සාරධර්ම අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

අධීක්ෂණය

ආර්. එම්. කුමුදුමලී ද සිල්වා
අධ්‍යක්ෂ, මුල් ළමාවිය සංවර්ධන හා ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

විෂය සම්බන්ධීකරණය

කේ. ආර්. එම්. සකුන්තලා රණසිංහ, ජ්‍යෙෂ්ඨ කලීකාචාර්ය
මුල් ළමාවිය සංවර්ධන හා ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

ලේඛක මණ්ඩලය

ආචාර්ය දමන සුගතධම්ම ස්වාමීන් වහන්සේ, ජ්‍යෙෂ්ඨ කලීකාචාර්ය,
හාපිටිගම ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාපීඨය, මීරිගම.

ආචාර්ය ටී. වන්දිකා පිරිස්, කලීකාචාර්ය
මුල් ළමාවිය සංවර්ධන හා ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

වයි. ඒ.ඩී. ගර්ට් විජේරත්න,
ගුරු උපදේශිකා, ඇඹිලිපිටිය අධ්‍යාපන කලාපය

ආර්. එච්. දීපිකා පෙරේරා,
ගුරු සේවය, බප/ජය/ධර්මාශෝක කනිටු විදුහල, මහරගම

භාෂා සංස්කරණය

ඩබ්ලිව්. කරුණාරත්න
ජ්‍යෙෂ්ඨ කලීකාචාර්ය, ගුරු වෘත්තීය සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය, ගිරාගම.

පිටකවරය හා වික්‍ර නිර්මාණය

කේ. ඒ. සමන් කච්චෝවිල
කලීකාචාර්ය, හාපිටිගම ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යා පීඨය, මීරිගම.

පරිගණක අක්ෂර සංයෝජනය

ආර්. එම්. රජිත සම්පත්
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, මහරගම.

අන්තර්ගතය

පළමු වාරය

01. අපේ බුදුහාමුදුරුවෝ	01
02. තෙරුවන් සරණ යමු	01
03. අපි පන්සල් යමු	05
04. අපුරු සිහිනය	11
05. සිරිමත් උපත	11
06. මව්පිය ආශීර්වාද ලබමු	14
07. ගුරු උතුමන් නමදීමු	14
08. දන් දී අපි පින් පුරමු	18
09. පුංචි සිතක සතිමත්ඛව	21

හැඳින්වීම - ආගම් හා සාරධර්ම අධ්‍යාපනය - ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය

සංස්කෘතික වශයෙන් විවිධ වූ සමාජයක ආගම ඉගැන්වීම සංවේදී කාරණයකි. විවිධ ආගම්වල දාර්ශනික හා ප්‍රායෝගික අංශවල විවිධ වෙනස්කම් තිබේ. එබැවින් ප්‍රධාන වශයෙන් ඔවුන්ගේ ම ආයතනික සැකැස්ම තුළ විවිධ ආගමික ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් ඔවුන්ව තනි වේදිකාවකට ගෙන ඒම අපහසු ය. ජාතික ආර්ථිකයට, සංවර්ධනයට සහ සංහිදියාවට ද එය අහිතකර අයුරින් බලපා ඇත. වෙනස් ප්‍රවේශයකින් කටයුතු කිරීම ජාතික අවශ්‍යතාවක් ව පවතී. ඒ අනුව, ආගම් සහ සාරධර්ම අධ්‍යාපනය සඳහා වූ ජාතික විෂයමාලා රාමුවේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ ජාතික අධ්‍යාපනයට ආගම් සහ සාරධර්ම අධ්‍යාපනය උපකාර වන ආකාරය පෙන්වීම යි.

ආගම් සහ සාරධර්ම අධ්‍යාපනයේ අවසාන අරමුණ වන්නේ දරුවෙකුගේ වයසට සරිලන පරිදි ආගමික අධ්‍යාපනයක් ලබා දීම යි. කුමන ආගමකට අයත් වුව ද හිස, හදවත, අත, මනස සමග සමපාත වන පරිදි ආකල්ප සංවර්ධනය කිරීම තුළින් අනාගත ලෝකය ජයගත හැකි විනයගරුක නිර්මාණශීලී පුද්ගලයකු සමාජයට දායාද කිරීම අවශ්‍යය වේ.

ප්‍රධාන සමාජ-ආගමික සංකල්ප පහක් යටතේ ගොඩනගා ඇති මෙම ආගම් සහ සාරධර්ම අධ්‍යාපනය සඳහා වන විෂයමාලා රාමුවෙන් ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනයට මෙන් ම පුද්ගල සංවර්ධනයට ද අවශ්‍ය මූලික කුසලතා ගොඩනැගීම අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ අනුව මෙම විෂයමාලා රාමුවෙන් බලාපොරොත්තු වන්නේ අනාගත අභියෝගවලට උද්යෝගයෙන් සහ ධෛර්ය සම්පන්න ව මුහුණ දිය හැකි කාර්යක්ෂම නව්‍ය පුද්ගලයන් සමාජයට දායාද කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පදනම ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනයේ සිට ම ගොඩනැගීමයි.

ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය සඳහා බුද්ධ ධර්මය විෂය නිර්දේශ සැකසීමේදී අදාළ ශ්‍රේණියේ ඉගෙනුම ලබන සිසුන්ගේ වයස් මට්ටම, පරිණතිය, භාෂා හැකියා, රුචිකත්ව හා ළදියා කෙරෙහි සැලැකිලිමත් වී තිබේ. අදාළ ඉගෙනුම් පල අත්පත් කර ගැනීම සඳහා ප්‍රායෝගික ජීවිතයේදී අද්දැකීම් ලද හැකි ආකාරයේ ක්‍රියාකාරකම්වල නිරතවීමට අවස්ථා සම්පාදනය කර දී ඇත.

කුඩා දරුවකුට බුද්ධ ධර්මය ඉගැන්වීම අතිශය වගකීමක් සහිත ව කළ යුත්තකි. කුඩා අවධියේ ඉතා සුළු වූ හෝ කරුණක් සම්බන්ධයෙන් වැරදි වැටහීමක් ඇති වුව හොත් එය එම දරුවාගේ මෙලොව ජීවිතයට පමණක් නොව පරලොව ජීවිතයට ද බලපෑමට ඉඩ ඇත. එබැවින් නොදන්නා හෝ සැකමුසු හෝ කරුණු ඇතොත් ඒ සියල්ල මැනවින් දැන ගෙන නිවැරදි දේ ම ඉදිරිපත් කිරීමට සියලු ගුරුවරුන් අනනිමානී විය යුතුවාක් මෙන් ම පුරෝගාමී විය යුතු ය.

සිසුන්ගේ ජීවිතවලට ආදර්ශයක් වන පරිදි තමා ද යහපත් ජීවන පැවැත්මෙන් යුතු ව මෙම විෂය නිර්දේශය ක්‍රියාත්මක කිරීම ගුරුවරුන්ගේ වගකීම යි. සෑම ගුරුවරයකු විසින් ම නමාස කාල සටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් සිසුන්ට වඩාත් හිතකර ඉගෙනුම් පරිසරයක් නිර්මාණය කර ගත හැකි ය.

ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය

ප්‍රාථමික ශ්‍රේණිවල බුදු දහම ඉගැන්වීමේදී කුඩා දරුවන් ප්‍රිය කරන ආගමික ජීවිතය හා සමීප ක්‍රියාකාරකම් බහුල ලෙස යොදා ගත යුතු වේ. වන්දනා, ආගමික චාරිකා, විහාර මන්දිර නැරඹීම්, වත්පිළිවෙත් මේ අතර ප්‍රධාන තැනක් ගනියි. තව ද ජාතක කතා, චරිත කතා, ශාසන ඉතිහාසය හා සම්බන්ධ කතා රසවත් ව ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.

මේ හා සම්බන්ධ ගායනා, රංගන, චිත්‍ර ඇඳීම වැනි සෞන්දර්ය මුසු ක්‍රියාකාරකම්වල සිසුන් නිරත කරවීමට ද නිරන්තරයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු ය. එවිට ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය වින්දනයක් ගෙන දෙන ඉතා ම සුන්දර අද්දැකීමක් වෙමින් බුද්ධ ධර්මය ඉගෙනීමේ දැඩි ආශාවක් දරුවන් තුළ ඇති වනු නොඅනුමාන ය.

පාසල් ප්‍රතිපත්ති හා වැඩසටහන්

පාසල් සංස්කෘතිය හා සම්බන්ධ වැඩසටහන්වලින් බුද්ධ ධර්මය විෂයට අදාළ සංකල්ප බොහොමයක් ගොඩනැගිය හැකි ය. පාසල් සංස්කෘතිය තුළ මෙම සංකල්ප ගොඩනැගෙන නව අංග නිර්මාණය කෙරෙහි විදුහල්පතිවරුන්ගේ සුවිශේෂ අවධානය යොමු කිරීම අපේක්ෂා කෙරේ. ප්‍රාථමික පාසල සඳහා ක්‍රියාත්මක වන උදැසන ආගමික වැඩසටහන් මේ අතර ප්‍රධාන තැනක් ගනියි. මෙම වැඩසටහන පළමුවන ශ්‍රේණියේදී ඉතා සරල ව අරඹා පස්වන ශ්‍රේණිය තෙක් ක්‍රමයෙන් දියුණු කරමින් විවිධ අංග එක් කළ හැකි ය.

ගුරුවරයා විසින් තම සිසුන් වාරයකට එක් වතාවක් හෝ විහාරස්ථානයට රැගෙන යා යුතු ය. එහිදී කෙරෙන වතාවත් ඇසුරින් සිසුන් තුළ ශුද්ධාව ජනිත වෙයි. මෙම ක්‍රියාකාරකම් මගින් ගිහි - පැවිදි සම්බන්ධතාව ද වර්ධනය වී යහපත් සමාජයක් බිහි වීමට එය ද හේතුපාදක වනු ඇත.

පුද්ගල පවිත්‍රතාව, විනීතබව, කරුණාව, දයාව, ආශීර්වාද ඇසුරෙන් ගොඩනැගෙන සමානාත්මතාව, සුහදත්වය, සහයෝගය ආදී ලක්ෂණවලින් පාසල් සංස්කෘතිය පෝෂණය වී ඇත. එවැනි සංස්කෘතියක් තුළ ආගම් හා සාරධර්ම විෂයයෙන් අපේක්ෂිත අත්‍යවශ්‍ය ඉගෙනුම් සංකල්ප තහවුරු කිරීම ඉතා පහසු වේ. එවැනි වාතාවරණයක් ඇති කල්හි විෂය තුළින් ඉගෙන ගන්නා සියල්ල ප්‍රායෝගික භාවිතයට ද අවස්ථා උදා වේ.

තක්සේරු කිරීම

ප්‍රාථමික ශ්‍රේණිවලදී ප්‍රමුඛත්වය දිය යුතු වන්නේ ලිඛිත පරීක්ෂණ වැනි ඇගයීම්වලට වඩා ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම් ඇසුරු කර ගත් ඇගයීම්වලට ය. නිරීක්ෂණය, ගවේෂණය, ක්ෂේත්‍ර චාරිකා, අභිනය, නාට්‍ය, රූකඩ, සාකච්ඡා, වාචික ප්‍රශ්න ඇගයීම සඳහා යොදා ගැනීම වඩාත් උචිත වෙයි.

ආගම් හා සාරධර්ම විෂයයේ අරමුණ

තිරසාර සාම සංවර්ධනයක් සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා පුළුල් අවබෝධයක් ඇති විවිධත්වයට ගරු කරන චිත්තවේගීය ව සමතුලිත, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සහ විනයගරුක ගෝලීය පුරවැසියකු නිර්මාණය කිරීම

ආගම් හා සාරධර්ම විෂයය ඉගෙනීමේ අභිමතාර්ථ

1. දැහැමි, විනයගරුක සහ චිත්තවේගීය වශයෙන් සමතුලිත වූ පුරවැසියන් බිහි කිරීම
2. මානව වටිනාකම් මත පදනම් වූ විවිධ වාරිත්‍ර වාරිත්‍ර පිළිවෙත් සහ සම්මතයන් අගය කිරීම
3. අප අවට ඇති වෙනස්කම් තාර්කික ව පිළිගනිමින් සහ ගරු කරමින් සමාජ සහජීවනය ශක්තිමත් කිරීම
4. අභ්‍යන්තර සාමය සහ ආධ්‍යාත්මික සතුට භුක්ති විඳීම සහ බෙදා ගැනීම
5. පුද්ගල සහ විවිධ සමාජ අතර සෞඛ්‍ය සම්පන්න සබඳතා ප්‍රවර්ධනය කිරීම
6. සමාජ-සංස්කෘතික සහ පාරිසරික සංවේදිතාවන්ට දායක වෙමින් අභියෝග සමග ධනාත්මක ලෙස කටයුතු කිරීම

ආගම් හා සාරධර්ම විෂයයේ අත්‍යවශ්‍ය සංකල්ප

ආගම් හා සාරධර්ම අධ්‍යාපනයේ අත්‍යවශ්‍ය මූලික සංකල්ප	
වර්ත සංවර්ධනය	ඕනෑ ම අභියෝගයක් ජය ගැනීමේ හැකියාවකින් යුතු ධනාත්මක ආකල්ප පෝෂණය කිරීම මෙන් ම ශාරීරික, මානසික, සමාජීය හා චිත්තවේගීය වශයෙන් මනා පෞරුෂයකින් යුතු පුද්ගලයෙකුගේ පදනම සැකසීම
සමාජීය හා සංස්කෘතික සංවේදිතාව	ආගම් හා සංස්කෘතික හේදයෙන් තොර ව සෑම දෙනා සමග ම සුහදශීලීත්වයෙන් හා දැනුවත්බවෙන්, අවබෝධයෙන්, පිළිගැනීමෙන් මෙන් ම වෙනස් සමාජ සංස්කෘතික පසුබිම් පිළිබඳ සංවේදී වෙමින් කටයුතු කිරීමේ හැකියාව
පාරිසරික සංවේදිතාවය	පාරිසරික සංවේදිතාව මගින් පුද්ගලයෙකුට ඔවුන්ගේ පරිසරය පිළිබඳ තොරතුරු අවබෝධ කර ගැනීමට සහ සැකසීමට ඇති හැකියාව විස්තර කෙරේ. එය සෑම ආගමික දර්ශනයක ම පාහේ දක්නට ලැබෙන මූලික ලක්ෂණයකි. එය තීරණාත්මක සාධකයක් වන්නේ එය පුද්ගලයෙකුට විවිධ පාරිසරික තත්ත්වයන්ට අනුවර්තනය වීමට ඉඩ සලසන බැවිනි.
ආචාරධර්ම, සාරධර්ම හා සම්මතයන්	තිරසර සමාජ යහපැවැත්මකට අත්‍යවශ්‍ය වන පිළිගත් සමාජ, සංස්කෘතික හා ආගමික වටිනාකම්, ප්‍රතිපත්ති, ආචාරධර්ම, සාරධර්ම හා සම්මත ඇසුරෙන් ජීවිතය හැඩගස්වා ගැනීම
සනිමත්බව සෞඛ්‍යය හා යහපැවැත්ම	ශාරීරික හා මානසික සමබරතාව පවත්වා ගනිමින් ආතතියකින් තොර ව නිරෝග ජීවිතයක් සඳහා නිරන්තරයෙන් යහපත් සිහිය පවත්වා ගැනීම

ආගම් හා සාරධර්ම ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය සඳහා මූලික සංකල්පවලට අදාළ විස්තර වාක්‍ය	
වර්ත සංවර්ධනය	ගුරුවරුන්ගේ හා වැඩිහිටියන්ගේ මග පෙන්වීම යටතේ 'ආගම' යන සංකල්පය හඳුනා ගනිමින් සිය වර්තය හා හැසිරීම් නිවැරදි ව හැඩගස්වනු ලබන සරල ආගමික ක්‍රියාකාරකම්වල නියැලෙයි.
සමාජීය හා සංස්කෘතික සංවේදිතාව	තමා ජීවත් වන බහු ආගමික වටපිටාව තුළ පවතින ආගම් මත පදනම් වූ උත්සව, ඇඳුම් පැලඳුම්, ආචාර සමාචාර ආදිය පිළිබඳ අද්දැකීම් ලබමින් සංස්කෘතික විවිධත්ව පිළිබඳ අවබෝධයෙන් යුතු ව සියලු දෙනා සමග සහයෝගයෙන් කටයුතු කරයි.
පාරිසරික සංවේදිතාව	ජීවිතය පරිසරය සමග අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් බැඳී පවතින ආකාරය ආගම මගින් තේරුම් ගනිමින් පරිසරය කෙරෙහි සංවේදී ව කටයුතු කරයි.
ආචාරධර්ම, සාරධර්ම හා සම්මතයන්	ආගම්වලට අදාළ ව සිදු කරන වත්පිළිවෙත්, වන්දනාමාන හා භාවිත කරන සුවිශේෂ වචන පිළිබඳ අවබෝධයෙන් යුතු ව කටයුතු කරයි. ආගමික ස්ථානවලට සුදුසු ඇඳුම් පැලඳුම් භාවිතයටත්, නිවැරදි හැසිරීම් පවත්වා ගැනීමටත් කටයුතු කරයි. යහපත් දරුවකු ලෙස පිළිපැදිය යුතු යහපුරුදු, සිරිත්විරිත් අනුගමනය කරමින් අන්‍යයන් සමග සහයෝගයෙන් හා ගෞරවයෙන් කටයුතු කරයි.
සනිමත්බව, සෞඛ්‍යය හා යහපැවැත්ම	එදිනෙදා කාර්යයන් සනිමත් ව (Mindfully) කිරීමට පුරුදු පුහුණු වෙමින්, තම කටයුතු නිරවුල් ව හා ප්‍රීතිමත් ව සිදු කරයි. හිතකර දෛනික වර්ග රටාවක් සඳහා යහපත් සෞඛ්‍ය පුරුදු අනුගමනය කරයි.

**ආගමි හා සාරධර්ම විෂයමාලා රාමුවට අනුව සකසන ලද
1 ශ්‍රේණිය - බුද්ධ ධර්මය විෂය නිර්දේශය**

සංකල්පය	ඉගෙනුම් පල	කාර්ය සාධන ප්‍රමිති	තක්සේරු නිර්ණායක	
වර්ත සංවර්ධනය	1. බුදු දහමට අදාළ මූලික ඇවතුම් පැවතුම්, වාග් මාලාව, සංකේත හා පාඨ ඇසුරින් බුදු දහම පිළිබඳ සංකල්පය හඳුනා ගනියි	1.1 සංකේතාකාරක ව බුදුරජාණන්වහන්සේ හඳුනා ගෙන වන්දනා කරයි.	1.1.1 නිවැරදි ව හඳුනා ගෙන වන්දනා කිරීම	
		1.2 බුදු දහමට අදාළ මූලික සංකේත හඳුනා ගෙන නම් කරයි.	1.2.1 නිවැරදි ව හඳුනා ගෙන නම් කිරීම	
		1.3 බුදු දහමට සුවිශේෂ වූ වදන් උචිත අවස්ථාවන්හි දී භාවිත කරයි.	1.3.1 නිවැරදි ව සුවිශේෂ ආගමික වදන් හඳුනා ගැනීම 1.3.2 උචිත අවස්ථාවන්හි දී භාවිත කිරීම	
		1.4 බුදු දහමට සුවිශේෂ වූ අවස්ථාවන්වලට සහභාගී වී අද්දැකීම් ලබයි.	1.4.1 සුදුසු පරිදි සැරසීම 1.4.2 සහභාගී වීම	
		1.5 සැදැහැවත් ප්‍රකාශ ඉදිරිපත් කරයි.	1.5.1 සැදැහැවත් ප්‍රකාශ ඉදිරිපත් කිරීම	
		1.6 දහම් පාඨ හඳුනා ගෙන භාවිත කරයි.	1.6.1 දහම් පාඨ නම් කිරීම 1.6.2 දහම් පාඨ අවස්ථානුකූල ව භාවිත කිරීම	
	2. බුද්ධ චරිතය / ජාතක කතා/උපදේශ කාව්‍ය ඇසුරෙන් වර්ත සංවර්ධනයට අදාළ සුවිශේෂ ගුණාංග හඳුනා ගනියි	2.1 බුද්ධ චරිතය ආශ්‍රිත කතන්දර/ සිද්ධිවලට කැමැත්තෙන් සවන් දී ප්‍රතිචාර දක්වයි.	2.1.1 අවධානයෙන් සවන් දීම 2.1.2 නිවැරදි ප්‍රතිචාර දැක්වීම	
		2.2 බුද්ධ චරිතය ආශ්‍රිත විශේෂ සිදුවීම් ප්‍රකාශ කරයි.	2.2.1 සිද්ධි විස්තර කිරීම 2.2.2 විශේෂ සිදුවීම් ප්‍රකාශ කිරීම	
		2.3 ජාතක කතාවලට සවන් දී ප්‍රතිචාර දක්වයි.	2.2.1 අවධානයෙන් සවන් දීම 2.3.1 නිවැරදි ප්‍රතිචාර දැක්වීම	
		2.4 ආගමික කතන්දර ඇසුරෙන් ලබා ගත හැකි ආදර්ශ ප්‍රකාශ කරයි.	2.4.1 අවධානයෙන් සවන්දීම 2.4.2 ආදර්ශ ප්‍රකාශ කිරීම	
		2.5 උපදේශ කාව්‍යකට සවන් දී තාලයට ගායනා කරයි.	2.5.1 අවධානයෙන් සවන් දීම 2.5.2 තාලයට ගායනා කිරීම	
		2.6 උපදේශ කාව්‍ය ඇසුරෙන් ලබා ගත හැකි ආදර්ශ ප්‍රකාශ කරයි	2.6.1 ආදර්ශ ප්‍රකාශ කිරීම	
	සමාජීය හා සංස්කෘතික සංවේදිතාවය	3. ආගමික සිද්ධස්ථාන හඳුනාගෙන එම ස්ථානවල දී ගෞරවනවිත ව හැසිරෙයි	3.1 තම ආගමික ස්ථානය හඳුනාගෙන නම් කරයි.	3.1.1 නිවැරදි ව හඳුනාගෙන නම් කිරීම
			3.2 ආගමික සිද්ධස්ථානවල දී ආගමානුකූල ව හැසිරෙයි.	3.2.1 ආගමානුකූල හැසිරීම ප්‍රදර්ශනය කිරීම
			3.3 ආගමික සිද්ධස්ථානවල දී සුදුසු ඇඳුම, නිවැරදි කතාබහ භාවිත කරයි	3.3.1 සුදුසු ඇඳුමෙන් සැරසීම 3.3.2 නිවැරදි කතාබහේ යෙදීම

	4. ආගමික හා සංස්කෘතික උත්සව/ වැඩසටහන්වලට සහභාගී වී අද්දැකීම් ලබයි.	4.1 සුවිශේෂ ආගමික උත්සවයකට/ වැඩසටහනකට ක්‍රියාකාරී ව සහභාගී වෙයි.	4.1.1 ක්‍රියාකාරී ව සහභාගී වීම 4.1.2 ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත වීම
		4.2 සුවිශේෂ සංස්කෘතික/ආගමික උත්සවයකට ක්‍රියාකාරී ව සහභාගී වෙයි.	4.2.1 ක්‍රියාකාරී ව සහභාගීවීම 4.2.2 ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත වීම
		4.3 සුවිශේෂ ආගමික හෝ සංස්කෘතික උත්සවයක් ආදර්ශනය කරයි.	4.3.1 අදහස් ප්‍රකාශ කිරීම 4.3.2 නිර්මාණශීලී බව ප්‍රදර්ශනය කිරීම 4.3.3 නිවැරදි ව උපකරණ භාවිත කිරීම 4.3.4 අවස්ථානුකූලව හැසිරීම 4.3.5 සුදුසු වදන් භවිත කිරීම
ආචාරධර්ම, සාරධර්ම හා සම්මතයන්	5. පූජනීය ස්ථානවලදී නිවැරදි වත් පිළිවෙත් හා සිරිත් විරිත් අනුගමනය කරයි.	5.1 පූජනීය ස්ථානවලදී අනුගමනය කළ යුතු නිවැරදි වත් පිළිවෙත් හා සිරිත් විරිත් හඳුනා ගනියි.	5.1.1 නිවැරදි වත් පිළිවෙත් ප්‍රකාශ කිරීම 5.1.2 නිවැරදි සිරිත්විරිත් ප්‍රකාශ කිරීම
		5.2 පූජනීය ස්ථානවලදී නිවැරදි වත් පිළිවෙත් හා සිරිත් විරිත්වලට අනුව කටයුතු කරයි.	5.2.1 නිවැරදි ව වත් පිළිවෙත්වල යෙදීම 5.2.2 නිවැරදි සිරිත්විරිත් අනුගමනය කිරීම
	6. ආගමික වතාවත්වල නිරතවීමේදී නිවැරදි වත් පිළිවෙත් සිරිත් විරිත් හා ඉරියවු ප්‍රදර්ශනය කරයි.	6.1 ආගමික වතාවත්වල නිරතවීමේදී නිවැරදි වත් පිළිවෙත් යෙදෙයි.	6.1.1 නිවැරදි වත් පිළිවෙත්වල යෙදීම
		6.2 ආගමික වතාවත්වල නිරතවීමේදී නිවැරදි සිරිත්විරිත් අනුගමනය කරයි.	6.2.1 නිවැරදි සිරිත් විරිත් අනුගමනය කිරීම
6.3 ආගමික වතාවත්වල නිරතවීමේදී නිවැරදි ඉරියවු ප්‍රදර්ශනය කරයි.		6.3.1 නිවැරදි ඉරියවු ප්‍රදර්ශනය කිරීම	
6.4 ආගමික කටයුතුවලදී අදාළ නිවැරදි වචන භාවිත කරයි.		6.4.1 නිවැරදි වචන භාවිත කිරීම	
7. යහපත් දරුවකු ලෙස පිළිපැදිය යුතු සිරිත් විරිත් / ගුණ ධර්ම අවබෝධයෙන් යුතුව අනුගමනය කරයි	7.1 ගුණ ධර්ම/සිරිත්විරිත් ඇතුළත් කතන්දරවලට සවන් දී ප්‍රතිචාර දක්වයි.	7.1.1 කැමැත්තෙන් සවන් දීම 7.1.2 නිවැරදි ප්‍රතිචාර දැක්වීම 7.1.3 කතන්දර ගොඩනැගීම	
	7.2 කතන්දර ඇසුරෙන් ලබා ගත හැකි ආදර්ශ ප්‍රකාශ කරයි.	7.2.1 ආදර්ශ ප්‍රකාශ කිරීම	
	7.3 යහපත් දරුවෙකු ලෙස පිළිපැදිය යුතු නිවැරදි ගුණ ධර්ම/ සිරිත් විරිත් හඳුනා ගනියි.	7.3.1 නිවැරදි ගුණ ධර්ම ප්‍රකාශ කිරීම 7.3.2 නිවැරදි ගුණ ධර්ම/ සිරිත් විරිත් අනුගමනය කිරීම	
	7.4 යහපත් දරුවෙකු ලෙස කටයුතු කරයි.	7.4.1 ප්‍රකාශ කිරීම 7.4.2 නිවැරදි හැසිරීම ප්‍රදර්ශනය කිරීම	

පාරිසරික සංවේදීතාවය	8. තමා අවට පරිසරය පිරිසිදුවට හා පිළිවෙලකට තබා ගැනීමට ක්‍රියා කරයි.	8.1 තමා අවට පරිසරය පිරිසිදු කිරීමට දායක වෙයි.	8.1.1 ක්‍රියාකාරී ව සහභාගී වීම	
		8.2 අවට පරිසරය අලංකාර ව පිළිවෙලකට තබා ගැනීමට කටයුතු කරයි.	8.2.1 අදහස් ප්‍රකාශ කිරීම 8.2.2 නිර්මාණශීලී බව ප්‍රදර්ශනය කිරීම 8.2.3 උපකරණ භාවිත කිරීම 8.2.4 අගය කිරීම	
	9. බුදුරජාණන් වහන්සේ සොබාදහමේ වටිනාකම ඉස්මතු කළ ආකාරය පිළිබඳ ව දැනුවත් වෙමින් ක්‍රියා කරයි.	9.1 කනන්දර/කවී ඇසුරෙන් සොබාදහමේ වටිනාකම හඳුනා ගනියි.	9.1.1 අවධානයෙන් සවන්දීම 9.1.2 අවබෝධයෙන් අදහස් ප්‍රකාශ කිරීම	
		9.2 පරිසර සම්පත් අරපිරිමැස්මෙන් භාවිත කරයි.	9.2.1 අරපිරිමැස්ම ප්‍රදර්ශනය කිරීම	
		9.3 සතුන් කෙරෙහි සංවේදී බව ප්‍රකාශ කරයි.	9.3.1 ආදරය දැක්වීම 9.3.2 වාචික ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම	
		9.4 සතුන්ට ආහාර පාන ලබා දීමට ස්ථානයක් සකස් කරයි.	9.4.1 සාමූහික ව ස්ථාන සකස් කිරීම	
		9.5 අනුකම්පාවෙන් යුතු ව සතුන්ට ආහාරපාන ලබා දෙයි.	9.5.1 ආහාර පාන ලබා දීම 9.5.2 ස්ථාන පිරිසිදු කිරීමට දායක වීම	
	සතිමන්ඛව සෞඛ්‍යය හා යහපැවැත්ම	10. හිතකර දෛනික වර්ග රටාවක් සඳහා යහපත් සෞඛ්‍ය පුරුදු අනුගමනය කරයි.	10.1 යහපත් දින වර්ගාවක අනුපිළිවෙළ ප්‍රකාශ කරයි.	10.1.1 අනුපිළිවෙළ ප්‍රකාශ කිරීම
			10.2 යහපත් සෞඛ්‍ය පුරුදු අනුගමනය කරයි.	10.2.1 යහපත් සෞඛ්‍ය පුරුදු අනුගමනය කිරීම
		11. දෛනික ක්‍රියාකාරකම්වලදී මනා සිහියෙන් යුතු ව කටයුතු කරයි.	11.1 ඇවිදීමේදී මනා සිහියෙන් යුතුව ඇවිදියි.	11.1.1 සිහියෙන් ඇවිදීම
11.2 ඇවිදීමේදී යටි පතුලට දැනෙන රළු- සිනිඳු, තෙත- වියළි, උණුසුම-සිසිල්බව හඳුනා ගනිමින් ඇවිදියි.			11.2.1 අද්දැකීම් ප්‍රකාශ කිරීම	
11.3 සරල භාවනාවක (Meditation) යෙදෙයි.			11.3.1 නිවැරදි ඉරියවුවෙන් අසුන් ගැනීම 11.3.2 භාවනා කිරීම	

ଭୂମିକା ଘଟଣା

ଗୁରୁ ଶିକ୍ଷାପ୍ରଦାନ

1 ଶ୍ରେଣୀ

ପଞ୍ଚମ ବାସ

සංකල්පය - වර්ත සංවර්ධනය 1
පාඩම - අපේ බුදුහාමුදුරුවෝ 2
පාඩම - තෙරුවන් සරණ යමු

තම ශාස්තෘවරයා හඳුන්වා දීමත්, බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිබඳ ශ්‍රද්ධාව ජනිත කරවීමත්, තෙරුවන් ගුණ සඳහන් පාඨ හඳුන්වා දීමත් මෙයින් අපේක්ෂිත ය.

ඉගෙනුම් පල	අන්තර්ගතය	කාර්යසාධන ප්‍රමිති	නිර්ණායක
1.0 බුදු දහමට අදාළ මූලික ඇවතුම් පැවතුම්, වාග් මාලාව, සංකේත හා පාඨ ඇසුරින් බුදු දහම පිළිබඳ සංකල්පය හඳුනා ගනියි	බුදුරජාණන් වහන්සේ බුදු පිළිම වහන්සේ බුදු ගුණ තෙරුවන්	1.1 සංකේතාකාරක ව බුදුරජාණන් වහන්සේ හඳුනා ගෙන වන්දනා කරයි.	1.1.1 නිවැරදි ව හඳුනා ගෙන වන්දනා කිරීම
		1.2 බුදු දහමට අදාළ මූලික සංකේත හඳුනා ගෙන නම් කරයි.	1.2.1 නිවැරදි ව හඳුනා ගෙන නම් කිරීම
	දහම් වදන් දහම් පාඨ දහම් ප්‍රකාශ	1.3 බුදු දහමට සුවිශේෂ වූ වදන් උචිත අවස්ථාවන්හිදී භාවිත කරයි.	1.3.1 නිවැරදි ව සුවිශේෂ දහම් වදන් හඳුනා ගැනීම 1.3.2 උචිත අවස්ථාවන්හි දී භාවිත කිරීම
		1.5 සැදැහැවත් ප්‍රකාශ ඉදිරිපත් කරයි.	1.5.1 සැදැහැවත් ප්‍රකාශ ඉදිරිපත් කිරීම

ඉගෙනුම් සම්පත් :

- බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ජීවිතයක් (සිසුන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් පොතේ ඇත.)
- පෑනක් හා මිහිරි නාදයක් ලැබෙන බඳුනක්
- නව අරහාදි බුදු ගුණ පාඨය (හඬ පටයක් තිබේ නම් වඩාත් සුදුසු ය.)

ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය :

ක්‍රියාකාරකම 1

1 පාඩම - අපේ බුදුහාමුදුරුවෝ

පියවර 1 -

- මිහිරි නාදයක් ලබා ගත හැකි බඳුනක් සපයා ගන්න.
- පළමු ව පෑනෙන් හෝ සුදුසු ක්‍රමයකින් බඳුනට තට්ටු කරන්න.
- සියලු සිසුන්ගේ අවධානය එම මිහිරි නාදය වෙත රඳවා ගන්න. (මෙයින් පන්ති කාමරයේ සිටින සියලු සිසුන් නිශ්ශබ්ද කරවා ගෙන අවධානය ගුරුතුමා/ ක්‍රමය වෙත යොමු කර රඳවා ගත හැකි ය.)
- හඬ කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන ක්‍රියාකාරකම සිදු කරන ආකාරය පිළිබඳ සිසුන්ට පහදා දෙන්න.

- * හොඳින් වාඩි වෙන්න.
  - * ඇස් පියා ගන්න.
  - * හොඳින් හුස්ම ගන්න. (තුන් වතාවක් පමණ)
  - * පළමු ව හඬ හොඳින් අසන්න.
  - * නැවත හඬ ඇසෙන විට ඇස් අරින්න.
  - * නැවත ඇස් පියා ගන්න.
  - * හඬ ඇසෙන විට ඇස් අරින්න.
  - * මෙලෙස කිහිප වරක් සිසුන් සියලු දෙනාගේ ම අවධානය ක්‍රියාකාරකමට යොමු කරවන්න.
- බුද්ධ ධර්මය පෙළ පොතේ පළමු පාඩම පෙරළා ගන්නට සැම දෙනාට ම අවස්ථාව දෙන්න
  - නැවත හඬ ඇසෙන්නට සලස්වන්න. දැස් පියා ගන්නට කියන්න.
  - හඬ ඇසෙන්නට සලස්වා ඇස් ඇරුණු පසු ව සිසුන්ට ක්‍රියාකාරකම් පොතේ පළමු පාඩමේ ඇති බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පින්තූරය දෙස හොඳින් බලන්නට අවස්ථාව දෙන්න.
  - බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පින්තූරය දෙස බලන විට පින්තූරයේ දුටු දේ සිසුන්ගෙන් අහන්න.
    - * ලස්සන මුහුණක් ඇති බව
    - * දිගු කන් පෙති උරහිස දක්වා එල්ලී තිබෙන බව
    - * උඩට රවුම් වූ කෙස් ඇති බව
    - * හිස වටා බුදු රැස් විහිදෙන බව
    - * නළලේ ලස්සන සංකේතයක් ඇති බව
    - * දෙඇස් ඇර ගෙන අප දෙස බලා සිටින බව
    - * සිවුරක් ඇඳ සිටින බව
    - * වමත දකුණු පා යටිපතුල උඩ තබාගෙන සිටින බව
    - * දකුණු අතෙන් ආශීර්වාද කරන බව
    - * වාඩි වී සිටින ආසනයේ අලංකාරය ආදී වගයෙන් සියුම් නිරීක්ෂණයක් තුළින් බුද්ධ පින්තූරයෙන් සිසුන් දකින දේ වාචික ව ලබා ගන්න.
  - නැවත බඳුනට තට්ටු කර ශබ්දය ඇසුණු පසුව දැස් පියා ගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේගේ රුව සිතෙන් මවා ගන්නට යොමු කරන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ කොයි වගේ ද? කොහොම කෙනෙක් ද? ආදිය ගැන සිතන්නට සිසුන්ට අවස්ථාව දෙන්න.
  - මෙලෙස විනාඩි දෙකක් පමණ බුදුරජාණන් වහන්සේ ගැන ම සිතමින් බුදුරුව සිතින් මවා ගෙන සිටින්නට අවස්ථාව දෙන්න.
  - නැවත නාදය නිකුත් කර පන්ති කාමරයේ සිටින සියලු සිසුන්ට නැවත දැස් අරින්නට කියන්න.
  - දැන් තමන්ට සිතන දේ පවසන්නට සිසුන්ව පොලඹවන්න.
  - එක් එක් සිසුන් පැවසූ දේ ගොනු කර ගෙන ඒ අනුව අපේ බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිබඳ සැදැහැවත් කෙටි ප්‍රකාශ කිහිපයක් සකසා ගන්න. උදා:
    - අපේ ආගමික ශාස්තෘවරයා වන්නේ බුදුරජාණන්වහන්සේ යි.
    - බුදුරජාණන් වහන්සේ ලස්සනයි.
    - බුදුරජාණන් වහන්සේ අපට ආදරෙයි.
    - බුදුරජාණන් වහන්සේ කරුණාවන්තයි.
    - බුදුරජාණන් වහන්සේ සතුන්ට ආදරෙයි, කවදාවත් සතුන්ට හිංසා කළේ නැහැ.

- සිසුන් විසින් කරන ලද එම ප්‍රකාශ කිහිප වරක් සිසුන් සමග කියන්න.
- පුරුද්දක් වශයෙන් දිනපතා ආගමික වතාවත් සිදු කරන අවස්ථාවේදී මෙම ප්‍රකාශ සිසුන් සමග කියන්න
- බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ගුණ හඳුන්වා දෙමින් ඒවා ආදර්ශයට ගත යුතු බව සිසුන්ට අවධාරණය කරන්න.

පියවර 2

- සිසුන් විසින් පවසන ලද ප්‍රකාශ ද ඇසුරු කර ගනිමින් එසේ හඳුනා ගත් බුදුරජාණන්වහන්සේට නිවැරදි ව දොහොත් මුදුන් තබා වන්දනා කරන ආකාරය ගුරුවරයා විසින් ආදර්ශනය කරන්න.
- නව අරභාදි බුදුගුණ පාඨය අසන්නට සලස්වන්න.
- නිවැරදි ව දොහොත් මුදුන් තබා බුදුරජාණන් වහන්සේට වන්දනා කරන්නට සිසුන් යොමු කරන්න.
- ගුරුකුමිය සමග එක් ව නව අරභාදි බුදුගුණ පාඨය කියමින් නිවැරදි ව දොහොත් මුදුන් තබා බුදුරජාණන් වහන්සේට වන්දනා කරන්නට යොමු කරන්න. (සහකියවීමට යොමු වන්න.)
- කණ්ඩායම් වශයෙන් හෝ සමූහ වශයෙන් මෙය සිදු කරන්න. (හැකියාවක් පවතින්නේ නම් පාසලේ බුදු මැදුර ළඟට ගෙන ගොස් මෙම ක්‍රියාකාරකම කළ හැකි ය.)

ක්‍රියාකාරකම 2

2 පාඩම - තෙරුවන් සරණ යමු.

පියවර 1 -

- ක්‍රියාකාරකම් පොතේ 2 පාඩම ඇසුරෙන් තෙරුවන් පිළිබඳ සිසුන්ට කියා දෙන්න.
- නව අරභාදි බුදු ගුණ පාඨය, ස්වාක්ඛාත පාඨය හා සුපටිපන්න පාඨය සජ්ඣායනය කරමින් නිවැරදි ඉරියවුවල පිහිටා ගුරුකුමිය සමග එක් වී තෙරුවන් වන්දනා කරන්න.
- බුදු සරණයි! තෙරුවන් සරණයි! වැනි බෞද්ධ ආශීර්වාදාත්මක වදන් භාවිත කළ හැකි අවස්ථා සිසුන්ට කියා දෙන්න.
- පන්ති කාමරයේ මෙන් ම දෛනික කටයුතුවලදී බෞද්ධ ආශීර්වාදාත්මක වදන් භාවිත කරන්නට සිසුන් යොමු කරවන්න.

තක්සේරු කිරීම

කාර්යසාධන ප්‍රමිති	තක්සේරු නිර්ණායක	ප්‍රවීණතාවයට පැමිණ ඇත.		ප්‍රවීණතාවට දුරස්ථ ය.	
		මට්ටම 4	මට්ටම 3	මට්ටම 2	මට්ටම 1
1.1 සංකේතාකාරී ව ඉදිරිපත් වන වගකීම් හඳුනා ගෙන වන්දනා කරයි.	1.1.1	නව අරභාදී බුදු ගුණ පාඨය නිවැරදි ව සප්තකයක කාර්මික නිවැරදි ව දොහොත් මුදුන් තබා වන්දනා කරයි.	නව අරභාදී බුදු ගුණ පාඨය සුළු අඩුපාඩු සහිත ව සප්තකයක කාර්මික වන්දනා කරයි.	තවත් කෙනෙකුගේ උදවු සහිතව නව අරභාදී බුදු ගුණ පාඨය සප්තකයක කාර්මික වන්දනා කරයි.	නව අරභාදී බුදු ගුණ පාඨය සප්තකයක කාර්මික වන්දනා කිරීමෙහි දුෂ්කරතා පෙන්වයි.
1.2 බුදු දහමට අදාළ මූලික සංකේත හඳුනා ගෙන නම් කරයි.	1.2.1	තෙරුවන් නිවැරදි ව (බුද්ධ රත්නය, ධර්ම රත්නය, සංඝ රත්නය) පිළිවෙලින් නම් කරයි.	සුළු අඩුපාඩු සහිත ව තෙරුවන් නිවැරදි ව පිළිවෙලින් නම් කරයි.	තවත් කෙනෙකුගේ උදවු සහිතව තෙරුවන් පිළිවෙලින් නම් කරයි.	තෙරුවන් පිළිවෙලින් නම් කිරීමට දුෂ්කරතා දක්වයි.
1.5 සැදැහැවත් ප්‍රකාශ ඉදිරිපත් කරයි	1.5.1	බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිබඳ සැදැහැවත් ප්‍රකාශ දෙකක් ඉතා පැහැදිලි ව පවසයි.	බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිබඳ සැදැහැවත් ප්‍රකාශ දෙකක් සුළු අඩුපාඩු සහිත ව පවසයි.	තවත් කෙනෙකුගේ උදවු සහිතව බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිබඳ සැදැහැවත් ප්‍රකාශ දෙකක් පවසයි.	බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිබඳ ප්‍රකාශයක් හෝ පැවසීමට දුෂ්කරතා පෙන්වයි.
1.3 බුදු දහමට සුවිශේෂ වූ වදන් උචිත අවස්ථාවන්හි දී භාවිත කරයි.	1.3.1 1.3.2	පන්ති කාමරයේදී අවස්ථානුකූලව බෞද්ධ ආශීර්වාදාත්මක වදන් දෙකක් භාවිත කරයි.	පන්ති කාමරයේදී අවස්ථානුකූලව එක් බෞද්ධ ආශීර්වාදාත්මක වදනක් භාවිත කරයි.	අවස්ථානුකූලව එක් බෞද්ධ ආශීර්වාදාත්මක වදනක් හෝ භාවිත කරයි.	බෞද්ධ ආශීර්වාදාත්මක වදන් භාවිතයට උනන්දුවක් නොදක්වයි.

සංකල්ප - සමාජයීය හා සංස්කෘතික සංවේදීතාවය
ආචාරධර්ම, සාරධර්ම හා සම්මත
3 පාඨම - අපි පන්සල් යමු

පන්සල් යාමට අවස්ථාව ලබා දෙමින් තම ආගමික ස්ථානය හඳුනා ගැනීමටත් පන්සල් යාමට පෙර කළ යුතු වත් පිළිවෙත් කුඩා කාලයේ සිට ම ක්‍රමානුකූල ව නිවැරදි ව කිරීමට යොමු කිරීමත්. පන්සලට ඇතුළු වීමට පෙර සහ පසුව කළ යුතු බොදු සිරිත් අනුගමනය කරමින් සිසුන් වන්දනාවෙහි නිරත කරවීමත් මෙහි අරමුණු වේ.

ඉගෙනුම් පල	අන්තර්ගතය	කාර්යසාධන ප්‍රමිති	නිර්ණායක
3.0 ආගමික සිද්ධස්ථාන හඳුනා ගෙන එම ස්ථානවලදී ගෞරවනවිත ව හැසිරෙයි.	පන්සල් යාම ත්‍රිවිධ වෛත්‍ය සුදුසු ඇඳුම අල්ප ශබ්දතාව	3.1 තම ආගමික ස්ථානය හඳුනා ගෙන නම් කරයි.	3.1.1 නිවැරදි ව හඳුනා ගෙන නම් කිරීම
		3.2 ආගමික සිද්ධස්ථානවලදී ආගමානුකූලව හැසිරෙයි.	3.2.1 ආගමානුකූල හැසිරීම ප්‍රදර්ශනය කිරීම
		3.3 ආගමික සිද්ධස්ථානවලදී සුදුසු ඇඳුම, නිවැරදි කතාබහ භාවිත කරයි.	3.3.1 සුදුසු ඇඳුමෙන් සැරසීම 3.3.2 නිවැරදි කතාබහේ යෙදීම
5.0 පූජනීය ස්ථානවලදී නිවැරදි වත් පිළිවෙත් හා සිරිත් විරිත් අනුව කටයුතු කරයි	වත් පිළිවෙත් සිරිත්විරිත්	5.2 පූජනීය ස්ථානවලදී නිවැරදි වත් පිළිවෙත් හා සිරිත් විරිත් වලට අනුව කටයුතු කරයි.	5.2.1 නිවැරදි ව වත් පිළිවෙත්වල යෙදීම 5.2.2 නිවැරදි සිරිත්විරිත් අනුගමනය කිරීම
6.0 ආගමික වතාවත්වල නිරත වීමේදී නිවැරදි වත් පිළිවෙත්, සිරිත් විරිත් හා ඉරියවු ප්‍රදර්ශනය කරයි.	වත් පිළිවෙත් සිරිත් විරිත් නිවැරදි ඉරියවු ශාසනික වචන	6.1 ආගමික වතාවත්වල නිරතවීමේ දී නිවැරදි වත් පිළිවෙත් යෙදෙයි	6.1.1 නිවැරදි වත් පිළිවෙත්වල යෙදීම
		6.2 ආගමික වතාවත්වල නිරත වීමේ දී නිවැරදි සිරිත්විරිත් අනුගමනය කරයි.	6.2.1 නිවැරදි සිරිත් විරිත් අනුගමනය කිරීම
		6.3 ආගමික වතාවත්වල නිරතවීමේ දී නිවැරදි ඉරියවු ප්‍රදර්ශනය කරයි.	6.3.1 නිවැරදි ඉරියවු ප්‍රදර්ශනය කිරීම
		6.4 ආගමික කටයුතුවලදී අදාළ නිවැරදි වචන භාවිත කරයි.	6.4.1 නිවැරදි වචන භාවිත කිරීම

ඉගෙනුම් සම්පත් :

- පන්සල් ගෙන යාමට අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය
- පාසලේ උදැසන ආගමික වතාවත් සිදු කිරීමට අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය

ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය :

ක්‍රියාකාරකම - 1 - (කාලය සුදුසු පරිදි යොදා ගන්න.)

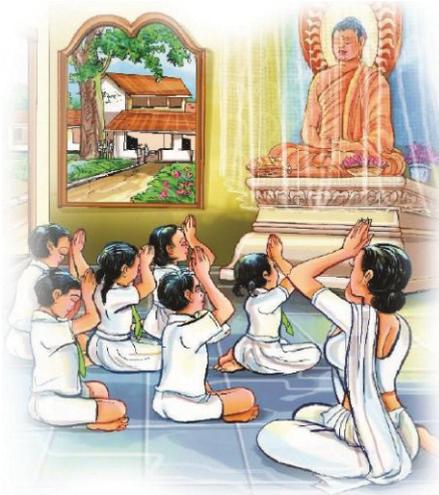
3 පාඩම - අපි පන්සල් යමු

පියවර 1 : පන්සල් යාමට පෙර සුදානම

- විදුහල්පතිතුමා/තුමිය සමග සාකච්ඡා කර විහාරස්ථානයට යන ගමන සංවිධානය කර ගන්න.
- විහාරස්ථානයට දරුවන් රැගෙන ඒම පිළිබඳ ව පන්සලේ ස්වාමීන් වහන්සේ දැනුවත් කර අවසර ලබා ගන්න.
- ජාතික ඇඳුමෙන්/සුදු ළමා සාරියෙන් සැරසී පැමිණීමට ශිෂ්‍ය, ශිෂ්‍යාවන්ට උපදෙස් දී ඒ පිළිබඳ දෙමාපියන් ද දැනුවත් කරන්න.
- තෙල්, මල්, පහන් තිර, හඳුන්කුරු ආදී අවශ්‍ය පූජා භාණ්ඩ සුදානම් කර ගන්න.
- විහාරස්ථානයට යාමට පෙර දිනයේ පන්සලේදී හැසිරිය යුතු ආකාරය (අල්ප ශබ්දතාව රැකීම) ගැන දැනුවත් කරන්න.
- හැකි අයුරින් ස්වාමීන් වහන්සේට පූජා කිරීමට සුදුසු පරිදි පිරිකර සුදානම් කර ගන්න.
- සුදුසු ආකාරයකට විහාරස්ථානයට පිටත්ව යන්න.

පියවර 2 : පන්සලට ඇතුළු වූ පසු

- විහාරස්ථානයට ඇතුළු වන ස්ථානයේදී හිස් වැසුම්, පාවහන් ගලවා ඇතුළු විය යුතු බව පහදා දෙන්න.
- ගැලවූ පාවහන් පිළිවෙලට තැබීම
- මළ, මං පෙත් ඇමදීම හා මල් අසුන් පිරිසිදු කිරීම
- අත් දොහොත් කර ගැනීම හා මල් ධෝවනය කළ යුතු බව කියා දෙන්න.
- සැම විට ම ගුරුතුමිය/තුමා සිසුන්ට ආදර්ශයක් වන පරිදි එම කටයුතු සිදු කරන්න.
- පන්සල් භූමිය තුළ නිශ්ශබ්දතාව රැකීම පාසලේදී මතක් කර දුන් පරිදි ම කළ යුතු බව දරුවන්ට පහදා දෙන්න. (එක් විහාරස්ථානයකට දරුවන් 40කින් යුත් පන්තියක් පමණක් රැගෙන යාමෙන් අවශ්‍ය ඉගෙනුම් පල කරා ළඟා විය හැකි වේ.)
- පිළිවෙලින් වෛත්‍ය රාජයාණන් වහන්සේට, බෝධි රාජයාණන් වහන්සේට හා බුදුපිළිම වහන්සේට පහන්, සුවඳ දුම්, මල් ආදිය පූජා කරන්න. එය ත්‍රිවිධ වෛත්‍ය වන්දනාවේ පිළිවෙළ බව කියා දෙන්න.
- දකුණු අත වෛත්‍ය රාජයාණන් වහන්සේ/බෝධි රාජයාණන් වහන්සේ දෙසට තිබෙන සේ (දක්ෂිණාවර්තව) ප්‍රදක්ෂිණා කරමින් වන්දනාවේ යෙදීමට යොමු කරන්න.
- පන්සිල් සමාදන් වීමට පෙර දොහොත් මුදුනේ තබා නමස්කාර පාඨය කියන ආකාරය ගුරුතුමිය/තුමා ආදර්ශනය කර පෙන්වන්න. වන්දනාවෙහිදී වාඩිවිය යුතු ඉරියවු ද හඳුන්වා දෙන්න. (ගැහැනු ළමුන් අර්ධ පර්‍යංකය හා පිරිමි ළමුන් බද්ධ පර්‍යංකය)

- ත්‍රිවිධ වෛතය රාජයාණන් වහන්සේ වදින ගාථා එම ස්ථානවලදීත් කියා වන්දනා කිරීමට යොමු කරන්න.
- ගාථා නිවැරදි ව සජ්ඣායනා කරන්න.

ත්‍රිවිධ වෛතය රාජයාණන් වහන්සේ වදින ගාථාව
 වන්දාමි චේතියං සබ්බං - සබ්බධානෙසු පතිට්ඨිතං
 සාරීරිකධාතු මහා බෝධිං - බුද්ධරූපං සකලං සදා
 බෝධි රාජයාණන් වහන්සේ වදින ගාථාව
 යස්ස මූලේ නිසින්තෝව - සබ්බාරි විජයං අකා
 පත්තෝ සබ්බඤ්ඤතං සත්ථා - වන්දේතං බෝධිපාදපං

පියවර 3 :

- ස්වාමීන් වහන්සේට ආරාධනා කර දරුවන් වන්දනාවේ යෙදවීමට කටයුතු කරන්න.
- වන්දනා කටයුතු අවසානයේදී දරුවන් ලවා ස්වාමීන් වහන්සේට පිරිකර පූජා කරන්න./ ස්වාමීන් වහන්සේට පසඟ පිහිටුවා වදින්න.
- මෙම සෑම අවස්ථාවකදී ම අවස්ථානුකූලව ශාසනික වචන භාවිත කිරීමට යොමු කරන්න.
- ශාසනික වචන කිහිපයක් හඳුන්වා දෙන්න.

- උදා :
- ★ අත් සෝදනවා - අත් දොහොත් කරනවා
  - ★ මල් කඩනවා - මල් නෙළනවා
  - ★ අතුගානවා - අමදිනවා
  - ★ වතුර - පැන්
  - ★ මිදුල - මළුව

ක්‍රියාකාරකම - 2

පියවර 1 : පන්සල් ගොස් පැමිණීමෙන් පසු ව

- පන්සල් යාම පිළිබඳ තම අද්දැකීම් ප්‍රකාශ කරන්නට සිසුන්ට අවස්ථාව දෙන්න.
- පන්සල් යෑමට සූදානම් වූ ආකාරය, රැගෙන යන දේවල්, පන්සලේදී සිදු කළ දේවල් සාකච්ඡා කරන්න.
- ක්‍රියාකාරකම් පොතේ “අපි පන්සල් යමු” පාඩම ගුරුතුමිය/තුමා කියවන්න. පින්තූර පෙන්වමින් අද්දැකීම් ප්‍රකාශ කරන්නට සිසුන්ට අවස්ථාව දෙමින් ඒ පිළිබඳ සාකච්ඡා කරන්න.

පියවර 2 :

- ක්‍රියාකාරකම් පොතේ ක්‍රියාකාරකම 1 ගුරුතුමිය/තුමා කියවන්න. කළ යුතු දේ පහදා දෙන්න.
- පන්සල් යන විට රැගෙන ගිය මල් කුඩය මතක් කරමින් ක්‍රියාකාරකම් පොතේ ක්‍රියාකාරකම 1 සඳහා පහසුකම් සපයා දෙන්න. ඒ සඳහා සිසුන් සියලු දෙනා ම යොමු කරවන්න.
- ක්‍රියාකාරකම් පොතේ ක්‍රියාකාරකම 2 සඳහා පහසුකම් සපයා දෙමින් ඒ සඳහා සිසුන් සියලු දෙනා ම යොමු කරවන්න.

පියවර 3 :

- විහාරස්ථානයට ගොස් කරන ලද ආගමික වතාවත් තුළින් දරුවාගේ ජීවිතයට හුරු කර ගත හැකි සිරිත් විරිත් හා වටිනාකම් අවධාරණය කරමින් නැවත නැවතත් සාකච්ඡා කරන්න.
- විහාරස්ථානයේදී අනුගමනය කළ දේවල් නැවත මතක් කරන්න.
- විහාරස්ථානයට ගොස් පළමු ව, දෙවනු ව හා තෙවනු ව වන්දනා කළ ස්ථාන අනුපිළිවෙලින් මතක් කරන්න.

පියවර 4 :

- ක්‍රියාකාරකම් පොතේ ක්‍රියාකාරකම 3 - ගුරුතුමිය කියවන්න. කළ යුතු දේ පහදා දෙන්න.
- ක්‍රියාකාරකම සඳහා අවශ්‍ය දේවල් කලින් රැස් කර තබා ගන්න.
- පළමු ව වන්දනා කළ ස්ථානය මතක් කරන්න.
- ක්‍රියාකාරකම් පොතේ ක්‍රියාකාරකම 3 - කළ යුතු දේ පහදා දෙන්න. වෙහෙර වහන්සේ ලස්සන කරන්නට සිසුන්ට අවස්ථාව දෙන්න.

පියවර 5 :

- ක්‍රියාකාරකම් පොතේ ක්‍රියාකාරකම 4 - පළමු ව ගුරුතුමිය කියවන්න. කළ යුතු දේ පහදා දෙන්න.
- දෙවනු ව වන්දනා කළ ස්ථානය මතක් කරන්න.
- ක්‍රියාකාරකම් පොතේ ක්‍රියාකාරකම 4 - බෝධීන් වහන්සේගේ බෝ පත් පාට කරන්න සිසුන්ට අවස්ථාව දෙන්න.

පියවර 6

- තෙවනුව වන්දනා කළ ස්ථානය පිළිබඳ සිසුන්ගෙන් විමසන්න.
- බුදු පිළිම වහන්සේ වන්දනා කළ බව මතක් කරමින් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පින්තූරයක් සොයා අභ්‍යාස පොතේ අලවන්නට හෝ අඳින්නට සිසුන් යොමු කරන්න.

පියවර 7 :

- ක්‍රියාකාරකම් පොතේ ක්‍රියාකාරකම 6 - ගුරුතුමිය කියවන්න. කළ යුතු දේ පහදා දෙන්න.
- ක්‍රියාකාරකම් පොතේ ක්‍රියාකාරකම 6 පළමුව ගුරුතුමිය අදාළ වචන ශබ්ද නගා කියවන්න.
- ගුරුතුමිය/තුමා කියන විට ඒ සමග ම වචන ශබ්ද නගා කියවීමට සිසුන් ද යොමු කරවන්න.

තක්සේරු නිර්ණායක

කාර්යසාධන ප්‍රමිති	තක්සේරු නිර්ණායක	ප්‍රවීණතාවයට පැමිණ ඇත.	ප්‍රවීණතාවට දුරස්ථ ය.	
		මට්ටම 3	මට්ටම 2	මට්ටම 1
3.1 තම ආගමික ස්ථානය හඳුනා ගෙන නම් කරයි.	3.1.1	ත්‍රිවිධ වෛත්‍යය හඳුනා ගෙන පිළිවෙලින් නම් කරයි.	තවත් කෙනෙකුගේ දැනුවත් කිරීමෙන් ත්‍රිවිධ වෛත්‍යය පිළිවෙලින් නම් කරයි.	ත්‍රිවිධ වෛත්‍යය හඳුනා ගෙන නිවැරදි ව නම් කිරීමට දුෂ්කරතා දක්වයි.
3.1 ආගමික සිද්ධස්ථානවලදී සුදුසු ඇඳුම්, නිවැරදි කතාබහ භාවිත කරයි	3.3.1	සුදුසු සංවර ඇඳුම්වලින් සැරසෙයි.	-	සුදුසු සංවර ඇඳුම්වලින් සැරසී නොඑයි.
	3.3.2	සෑම විට ම විහාරස්ථානයේදී නිශ්ශබ්දතාව සුරකයි.	තවත් කෙනෙකුගේ දැනුවත් කිරීමෙන් නිශ්ශබ්දතාව සුරකයි.	විහාරස්ථානයේදී සංසුන් පරිසරයට බාධා වන සේ කතා කරයි.
3.2 ආගමික සිද්ධස්ථානවල දී ආගමානුකූල ව හැසිරෙයි.	3.2.1	විහාරස්ථානයේදී සංවර ව හැසිරෙයි.	තවත් කෙනෙකුගේ දැනුවත් කිරීමෙන් විහාරස්ථානයේදී සංවර ව හැසිරීම ප්‍රදර්ශනය කරයි.	විහාරස්ථානයේදී සංවර ව හැසිරීම ප්‍රදර්ශනය නොකරයි.
5.2 පූජනීය ස්ථානවල දී නිවැරදි වත්පිළිවෙත් හා සිරිත් විරිත්වලට අනුව කටයුතු කරයි.	5.2.1	පන්සල් ගෙන යාමට මල්, තෙල්, පහන්තිර, හඳුන් කුරු රැගෙන එයි.	-	පන්සල් ගෙන යාමට මල්, තෙල්, පහන්තිර, හඳුන් කුරු රැගෙන නොඑයි.
	5.2.2	හිස්වැසුම් පාවහන් ගලවා නියමිත ස්ථානවල පිළිවෙලට තබයි.	තවත් කෙනෙකුගේ උදවු සහිත ව හිස්වැසුම් පාවහන් ගලවා නියමිත ස්ථානවල පිළිවෙලට තබයි.	හිස්වැසුම් පාවහන් ගලවා නියමිත ස්ථානවල පිළිවෙලට තැබීමට උනන්දු නොවෙයි.
6.1 ආගමික වතාවත්වල නිරත වීමේදී නිවැරදි වත් පිළිවෙත්වල යෙදෙයි.	6.1.1 (a)	බෝ මළුව ඇමදීමේදී සාමූහිකව කටයුතු කරයි.	තවත් කෙනෙකුගේ දැනුවත් කිරීමෙන් සාමූහිකව කටයුතු කරයි.	සාමූහිකව කටයුතු කිරීමට උනන්දුවක් නොදක්වයි.
	6.1.1 (b)	පූජා කිරීමට පෙර මල් ධෝවනය කරයි.	තවත් කෙනෙකුගේ දැනුවත් කිරීමෙන් පූජා කිරීමට පෙර මල් ධෝවනය කරයි.	පූජා කිරීමට පෙර මල් ධෝවනය නොකරයි.
	6.1.1 (c)	වන්දනාවට පෙර හා පසු එම ස්ථාන ඉතා හොඳින් නැවත පිරිසිදු කරයි.	තවත් කෙනෙකුගේ දැනුවත් කිරීමෙන් වන්දනාවට පෙර හා වන්දනාවෙන් පසු එම ස්ථාන පිරිසිදු කරයි.	ස්ථාන පිරිසිදු කිරීමට දායකත්වය නොදක්වයි.

6.3 ආගමික වතාවත්වල නිරතවීමේදී නිවැරදි ඉරියව්ව ප්‍රදර්ශනය කරයි	6.3.1 (a)	නමස්කාර පාඨය කීමේදී දොහොත් මුදුනේ තබා වන්දනා ඉරියව්ව ප්‍රදර්ශනය කරයි.	තවත් කෙනෙකුගේ දැනුවත් කිරීමෙන් නමස්කාර පාඨය කීමේදී දොහොත් මුදුනේ තබා වන්දනා ඉරියව්ව ප්‍රදර්ශනය කරයි.	නමස්කාර පාඨය කීමේදී දොහොත් මුදුනේ තබා වන්දනා ඉරියව්ව ප්‍රදර්ශනය කිරීමට උනන්දු නොවේ.
	6.3.1 (b)	පසඟ පිහිටුවා වැඳීමේ නිවැරදි ඉරියව්ව ප්‍රදර්ශනය කරයි.	තවත් කෙනෙකුගේ දැනුවත් කිරීමෙන් පසඟ පිහිටුවා වැඳීමේ නිවැරදි ඉරියව්ව ප්‍රදර්ශනය කරයි.	පසඟ පිහිටුවා වැඳීමේ නිවැරදි ඉරියව්ව ප්‍රදර්ශනය කිරීමේ දුර්වලතා පෙන්නවයි.
6.4 ආගමික කටයුතුවලදී අදාළ නිවැරදි වචන භාවිත කරයි.	6.4.1	අවස්ථානුකූල ව ශාසනික වචන තුනක් භාවිත කරයි.	අවස්ථානුකූල ව ශාසනික වචන දෙකක් භාවිත කරයි.	අවස්ථානුකූල ව ශාසනික වචන භාවිත නොකරයි.

ප්‍රායෝගික ජීවිතයේ භාවිතය සඳහා

- සෑම දිනක ම පාසලේ උදෑසන ආගමික වතාවත්වල යෙදෙන අවස්ථාවේදී තිසරණ සහිත පන්සිල් සමාදන් වීමට යොමු කරන්න.
- පන්සිල් සමාදන් වීමට පෙර පූජා ද්‍රව්‍යවලට අත ගසා සාධුකාර දෙන ආකාරය කියා දෙන්න. (සෑම පූජා ද්‍රව්‍යයකට ම යටින් අත තබා පූජාව පැවැත්වීමට දායක වන ආකාරය කියා දෙන්න.)
- පන්සිල් සමාදන් වීමට පෙර දොහොත් මුදුනේ තබා නමස්කාර පාඨය කියන ආකාරය ආදර්ශනය කර පෙන්වන්න. අනතුරු ව දැන නළලට ගෙන වන්දනා කරන්න.
- ශ්‍රද්ධාවෙන් යුතු ව ශිෂ්‍යයන් උදෑසන ආගමික වතාවත්වල නිරත කරවන්න. (සෑම අවස්ථාවකදී ම ආගමික වතාවත්වල යෙදෙන නිවැරදි පිළිවෙළ පැහැදිලි කර දෙන්න.)
- නිවසේදී ද දිනපතා තෙරුවන් නැමදීමට ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

(ගුරුතුමිය හෝ ගුරුතුමා ද සිසුන් සමඟ ඉහත ඉරියව්ව ප්‍රදර්ශනය කරමින් වත්පිළිවෙත් කරමින් වන්දනා කිරීම අනිවාර්යයෙන් ම කළ යුතු ය).

සංකල්පය - වර්ත සංවර්ධනය
4 පාඩම - අපූරු සිහිනය
5 පාඩම - අසිරිමත් උපත

පින්වත් පුතෙකු වූ බෝසත් කුමරුගේ උපත සිදුවීමේ පෙර නිමිති, මහාමායා දේවිය දුටු සිහිනය තුළින් සංකේතවත් වන බව සිසුන්ට වටහා දීමත්, බෝසතාණන් වහන්සේගේ උපතේදී සිදුවූ අසිරිමත් සිදුවීම් හඳුනා ගැනීමට සිසුන්හට අවස්ථාව ලබා දීම මෙන්ම බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය හඳුනා ගැනීමට යොමු කිරීම මෙම පාඩම්වලින් අපේක්ෂා කෙරේ.

ඉගෙනුම් පල	අන්තර්ගතය	කාර්යසාධන ප්‍රමිති	නිර්ණායක
2.0 බුද්ධ වර්තය ඇසුරෙන් වර්ත සංවර්ධනයට අදාළ සුවිශේෂ ගුණාංග හඳුනා ගනියි.	මහාමායා දේවිය දුටු සිහිනය අසිරිමත් උපත.	2.1 බෝසත් උපත පිළිබඳ කතා පුවතට කැමැත්තෙන් සවන් දී ප්‍රතිචාර දක්වයි.	2.1.1 අවධානයෙන් සවන් දීම 2.1.2 නිවැරදි ප්‍රතිචාර දැක්වීම
		2.2 බෝසත් උපත ආශ්‍රිත විශේෂ සිදුවීම් ප්‍රකාශ කරයි.	2.2.1 කතන්දර/සිද්ධි විස්තර කිරීම 2.2.2 විශේෂ සිදුවීම් ප්‍රකාශ කිරීම

ඉගෙනුම් සම්පත් :

- මහාමායා දේවිය දුටු සිහිනය දැක්වෙන පින්තූර (සිසු ක්‍රියාකාරකම් පොතේ ඇතුළත් වේ.)
- බෝසත් උපත දැක්වෙන පින්තූර (සිසු ක්‍රියාකාරකම් පොතේ ඇතුළත් වේ.)

ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය :

ක්‍රියාකාරකම - 1

පාඩම - අපූරු සිහිනය

පියවර 1 -

- පහත කරුණු ඇසුරු කර ගනිමින් මහාමායා දේවිය පිළිබඳ තොරතුරු කතන්දරයක් සේ සිසුන්ට කියා දෙන්න.
  - ❖ මහාමායා දේවිය දඹදිව කපිලවස්තු පුර සුද්ධෝදන රජතුමාගේ අගමෙහෙසිය බව
  - ❖ ඇය සැම දිනක ම අන් අයට උපකාර කරමින් සතුටින් ජීවත් වූ බව
  - ❖ පින්වත්, සිල්වත්, කාරුණික තැනැත්තියක් බව
  - ❖ එවැනි ගුණාංග අපේ ජීවිතයට එකතු කර ගත යුතු බව

පියවර 2

- මහාමායා දේවිය දුටු සිහිනය දැක්වෙන පින්තූරයක්, චිත්‍රයක්, සංයුක්ත තැටියක් ප්‍රදර්ශනය කර ඒ ඇසුරින් මහාමායා දේවිය දුටු සිහිනය පිළිබඳව අදහස් දක්වන්නට සිසුන්ට අවස්ථාව දෙන්න.
- ක්‍රියාකාරකම් පොතේ "අපූරු සිහිනය" පාඩමෙහි පින්තූර ද ආශ්‍රය කර ගෙන මහාමායා දේවිය දුටු සිහිනය කතන්දරයක් ලෙසින් කියා දෙන්න. ඒ සඳහා පහත කරුණු ද යොදා ගන්න.
  - ❖ ඒදින ඇසල පුන් පෝය දිනයක් බව
  - ❖ සිල් සමාදන් ව රාත්‍රි නින්දට ගිය මහාමායා දේවිය ලස්සන සිහිනයක් දුටු බව
  - ❖ දෙව්වරු සතර දෙනෙක් දේවිය නිදා සිටි යහන ඔසවා ගෙන හිමාල වනයට ගිය බව

- ❖ මල් පිපුණු සල් ගසක් යට දේවිය සිටි යහන තැබූ බව
- ❖ සුරංගනාවියෝ සතර දෙනෙක් දේවිය අන්තර්ගත විලෙන් නහවා සුවඳ ගල්වා, දිව සළ අන්දවා යහනක නිදි කළ බව
- ❖ ඒ වේලාවේ සුදු නෙලුම් මලක් සොඬින් ගත් සුදු ඇත් පැටවෙක් දකුණු ඇලයෙන් දේවියගේ කුසට ඇතුළු වූණාක් සේ දුටු බව

පියවර 3

- මේ පිළිබඳ ලියවුණු කවි හෝ ගීත ද සිසුන්ට ඇසීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- මහාමායා දේවිය දුටු සිහිනය දැක්වෙන චිත්‍ර/මූර්ති/කැටයම් දුටු ස්ථාන මතකයට නංවමින් සිසුන් සමග තව දුරටත් සාකච්ඡා කරන්න.

පියවර 4 :

- ක්‍රියාකාරකම් පොතේ සඳහන් ක්‍රියාකාරකම 1 - පින්තූර බලා මහාමායා දේවිය දුටු සිහිනය විස්තර කරන්නට සිසුන් යොමු කරන්න.
- ඉන් තමා සිත් ගත් අවස්ථාවක් චිත්‍රයට නගන්නට සිසුන්ට අවස්ථාව දෙන්න.
- ඒවා පන්ති කාමරයේ ප්‍රදර්ශනය කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම - 2

පාඩම - අසිරිමත් උපත

පියවර 1

- රූප රාමු, සංයුක්ත තැටි ආදී සුදුසු ඉගෙනුම් ද්‍රව්‍යයක් යොදා ගනිමින් පහත කරුණු ඉතා සරලව කතන්දරයක් ආකාරයට සිසුන්ට කියා දෙන්න.
  - ❖ බෝසත් කුමරු ඉපදීමට ආසන්න කාලයේ මහාමායා දේවියට තම දෙමාපියන් බැලීමට ආසාවක් ඇති වූ බව.
  - ❖ සුද්ධෝදන රජතුමාගේ කැමැත්ත ඇතිව කපිලවස්තු පුර සිට මව්පියන් බැලීම සඳහා දෙවිදහ නුවරට පිරිස සමග පිටත්ව ගිය බව.
  - ❖ අතරමගදී හමු වූ අලංකාරවත් ලුම්බිණි සල් උයන දැක සිරි නැරඹීම සඳහා නැවතුණ බව.
  - ❖ එදා වෙසක් පූන් පොහෝ දිනයක් බව හා ලුම්බිණි සල් උයනේදී බෝසත් කුමරු ඉපදුණ බව.
  - ❖ සතරවරම් දෙව්වරු සාදුකාර පැවැත්වූ බව.
  - ❖ බෝසත් කුමරු ඉපදුණ මොහොතේ අසිරිමත් සිදුවීම් රැසක් සිදු වූ බව (බෝසත් කුමරු සත් පියුම් මත වැඩම කරවීමත්, අහිත සිංහ නාද පැවැත්වීමත් පිළිබඳ ව පහත සඳහන් ප්‍රකාශය ද යොදා ගනිමින් පැහැදිලි කරන්න.

'අග්ගෝභමස්මි ලෝකස්ස - ජෙට්ඨෝභමස්මි ලෝකස්ස
 සෙට්ඨෝභමස්මි ලෝකස්ස- අයමන්තිමා ජාති නත්ථිදානි පුනබ්භවෝ'

ලොවට ම අග වෙමි - ලොවට ම දෙටු වෙමි

ලොවට ම සෙට වෙමි - යළි නොම උපදිමි

(මෙසේ අප බෝසතාණන් වහන්සේගේ උපත සිදු වූ බවත් උන්වහන්සේ තුන් ලෝකයට ම අග බවත් සුදුසු වාමාලාවකින් සිසුන්ට පැහැදිලි කරන්න.)

පියවර 2

- ක්‍රියාකාරකම් පොතෙහි ඇතුළත් 'අසිරිමත් උපත' පාඩමෙහි පින්තූරය හොඳින් නිරීක්ෂණය කර ඒ පිළිබඳ අදහස් ඉදිරිපත් කරන්නට සිසුන්ට අවස්ථාව දෙන්න.
- මෙම සාකච්ඡාවේදී ගුරු උපස්තම්භන ලබා දෙමින් අවශ්‍ය මැදිහත්වීම් සිදු කරන්න.

තක්සේරු නිර්ණායක

කාර්යසාධන ප්‍රමිති	තක්සේරු නිර්ණායක	ප්‍රවීණතාවයට පැමිණ ඇත.	ප්‍රවීණතාවට දුරස්ථ ය.	
		මට්ටම 3	මට්ටම 2	මට්ටම 1
2.1 බෝසන් උපත පිළිබඳ කතා පුවතට කැමැත්තෙන් සවන් දී ප්‍රතිචාර දක්වයි.	2.1.1	අවධානයෙන් සවන් දී සිදුහත් බෝසන් කුමරුගේ මවගේ හා පියාගේ නම් දෙකම පැහැදිලි ව ප්‍රකාශ කරයි.	තවත් කෙනෙකුගේ උදවු සහිතව සිදුහත් බෝසන් කුමරුගේ මවගේ හා පියාගේ නම් දෙකම ප්‍රකාශ කරයි.	අවධානයෙන් සවන් නොදෙයි. සිදුහත් බෝසන් කුමරුගේ මවගේ හෝ පියාගේ නම ප්‍රකාශ කිරීමට අපහසුතා දක්වයි.
	2.1.2	බෝසන් උපත සිදු වූ පොහොය දිනය නිවැරදි ව නම් කරයි.	තවත් කෙනෙකුගේ උදවු සහිතව බෝසන් උපත සිදු වූ පොහොය දිනය නම් කරයි.	බෝසන් උපත සිදු වූ පොහොය දිනය නම් කිරීමට අපහසුතා දක්වයි.
2.2 බෝසන් උපත ආශ්‍රිත විශේෂ සිදුවීම් ප්‍රකාශ කරයි.	2.2.1	මහාමායා දේවිය දුටු සිහිනය විත්‍රය ඇසුරෙන් ඉතා හොඳින් විස්තර කරයි.	තවත් කෙනෙකුගේ උදවු සහිතව මහාමායා දේවිය දුටු සිහිනය විත්‍රය ඇසුරෙන් හොඳින් විස්තර කරයි.	මහාමායා දේවිය දුටු සිහිනය විත්‍රය ඇසුරෙන් විස්තර කිරීමට අපහසුතා දක්වයි
	2.2.2	බෝසන් උපතේදී වූ අසිරිමත් සිදුවීමක් ප්‍රකාශ කරයි.	තවත් කෙනෙකුගේ උදවු සහිතව බෝසන් උපතේදී වූ අසිරිමත් සිදුවීමක් ප්‍රකාශ කරයි.	බෝසන් උපතේදී වූ අසිරිමත් සිදුවීමක් ප්‍රකාශ කිරීමට අපහසුතා දක්වයි.

සංකල්පය - ආචාරධර්ම, සාරධර්ම හා සම්මත
6 පාඩම - මව්පිය ආශීර්වාද ලබමු
7 පාඩම - ගුරු උතුමන් හමදීමු

උදේ සවස දෙමව්පියන්ට වැදීම බොදු දරුවකුගේ සුවිශේෂ ලක්ෂණයක් බව වටහා දීමත්, ගාථා කියමින් දෙමව්පියන් වන්දනා කිරීමට යොමු කිරීමත්, සාම ජාතකය ඇසුරෙන් දෙමව්පියන්ට සැලකීමේ ආනිශංස හා මව්පිය ආශීර්වාදයේ වටිනාකම පිළිබඳ අවබෝධය ලබා දීමත්, ගුරුවරයකු දුටු විට හුනස්නෙන් නැගිට ආචාර කිරීමත්, වැඳ ගරු කිරීමත් බොදු දරුවකුගේ ලක්ෂණ වේ. කුඩා කල සිට ම ඒවා පුරුදු පුහුණු කිරීමෙන් බොද්ධ දරුවකුගේ අන්‍යන්‍යතාව ප්‍රදර්ශනය කරමින් යහගුණදම් සංවර්ධනයට අවශ්‍ය පදනම ගොඩනැගීම මෙම පාඩම්වලින් අපේක්ෂා කෙරේ.

ඉගෙනුම් පල	අන්තර්ගතය	කාර්යසාධන ප්‍රමිති	නිර්ණායක
7.0 යහපත් දරුවකු ලෙස පිළිපැදිය යුතු සිරිත් විරිත් / ගුණ ධර්ම අවබෝධයෙන් යුතුව අනුගමනය කරයි	සාම ජාතකය මව්පිය ආශීර්වාද ගුරු වන්දනාව	7.1 ගුණ ධර්ම/සිරිත් විරිත් ඇතුළත් කතන්දරවලට සවන් දී ප්‍රතිචාර දක්වයි.	7.1.1 කැමැත්තෙන් සවන් දීම 7.1.2 නිවැරදි ප්‍රතිචාර දැක්වීම 7.1.3 කතන්දර ගොඩනැගීම
		7.2 කතන්දර ඇසුරෙන් ලබා ගත හැකි ආදර්ශ ප්‍රකාශ කරයි.	7.2.1 ප්‍රකාශ කිරීම
		7.3 යහපත් දරුවෙකු ලෙස පිළිපැදිය ගුණ ධර්ම/සිරිත් විරිත් හඳුනා ගනියි.	7.3.1 නිවැරදි ගුණ ධර්ම ප්‍රකාශ කිරීම 7.3.2 නිවැරදි ගුණ ධර්ම/සිරිත් විරිත් අනුගමනය කිරීම
		7.4 යහපත් දරුවෙකු ලෙස කටයුතු කරයි.	7.4.1 ප්‍රකාශ කිරීම 7.4.2 නිවැරදි හැසිරීම ප්‍රදර්ශනය කිරීම

ඉගෙනුම් සම්පත් :

- දෙමව්පියන්ට වන්දනා කරන ගාථා ඇතුළත් හඬපට
- සාම ජාතකය දැක්වෙන රූප රාමු, වීඩියෝ පට
- ගුරු වන්දනා ගාථාව

ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය :

ක්‍රියාකාරකම - 1

පාඩම- මව්පිය ආශීර්වාද ලබමු.

පියවර 1

- සුදුසු ක්‍රමවේදයක් යොදා ගනිමින් මව්පියන්ට වදින ගාථා අසන්නට සලස්වන්න.
- දෙනෙත් පියා ගෙන එම ගාථාවලට සවන් දීමට යොමු කරන්න.
- සිසුන් සමග එම ගාථා කිහිපවරක් තාලයට සජ්ඣායනා කරන්න.
- එම ගාථාවල තේරුම ඉතා සරලව පහදා දෙන්න.
- දිනපතා උදෑසනත්, රාත්‍රී නින්දට යාමට පෙරත් දෙමව්පියන්ට වැඳ ආශීර්වාද ලබා ගැනීම පුරුද්දක් වශයෙන් කළ යුතු බව අවධාරණය කරමින් ඒ සඳහා යොමු කරන්න.

- සෑම දිනක ම දෙමාපියන්ට වැද නිවසින් පිටත් වීමත්, නිවසේ දෙමාපියන් නැති අවස්ථාවක වුව ද ඔවුන්ගේ රුව සිතින් මවා ගෙන වන්දනා කිරීමත්, තමන් කුමන වයසක පසුවන අයෙක් වුවත් දෙමාපියන්ගේ ආශීර්වාද ලබා ගැනීම ඉතා වැදගත් බවත් පහදා දෙන්න.
- දෙමව්පියන් ඉතා ආදරයෙන් හා කරුණාවෙන් අපව පෝෂණය කරන බව උදාහරණ දෙමින් දෙමව්පිය ගුණ පිළිබඳ ව සිසුන්ට දැනෙන පරිදි පැහැදිලි කරන්න.
- දෙමව්පියන් අහිමි සිසුන් වේ නම් ඒ ගැන සැලකිලිමත් වන්න.

පියවර 2

- ක්‍රියාකාරකම් පොතෙහි “මව්පිය ආශීර්වාද ලබමු” පාඩමේ පින්තූර නිරීක්ෂණයට සිසුන් යොමු කරන්න.
- එහි සඳහන් වාක්‍ය ගුරුකුමිය විසින් ශබ්ද නඟා කියවන්න.
- පසු ව ගුරුකුමිය සමග සිසුන්ට ද ශබ්ද නඟා කියවන්නට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.

පියවර 3

- ක්‍රියාකාරකම් පොතෙහි ක්‍රියාකාරකම 1හි ඇති පින්තූර කතාව ගොඩනගන්නට සිසුන් යොමු කරන්න. අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී ගුරු මැදිහත් වීම සිදු කරන්න.
- එම චිත්‍ර ඇසුරු කර ගනිමින් සාම ජාතකය සිත් ගන්නා ආකාරයට සිසුන්ට කියා දෙන්න.
- මේ සඳහා පහත කරුණු ඇසුරු කර ගත හැකි වේ.
  - * බරණැස් නුවර සාම නම් කුමාරයෙක් සිටිය බව
  - * සාම කුමරු දෙඇස් නොපෙනෙන තම මව්පියන්ට සලකමින් ඔවුන් සමග ඉතා සතුටින් ජීවත් වූ බව
  - * දිනපතා තමාගේ යහළු සතුන් සමග එකතුව තම මව්පියන්ට ආහාර සොයා ගෙන එන බව
  - * සාම කුමරු සත්ත්ව යහළුවන් සමග ඉතා සතුටින් හා විනෝදයෙන් කාලය ගත කළ බව
  - * එක් දිනක් සාම කුමරු යහළු සතුන් සමග පැන් ගෙන ඒමට ගඟට ගිය බව
  - * එදා බරණැස් රජතුමා පිරිස සමග දඩයමේ ගිය බව
  - * මෙසේ දඩයමේ යද්දී දුටු මුවකුට රජු හීයකින් විද්ද බව
  - * එම හීය වැදී සාම කුමරු සිහිසුන් ව ඇදවැටුණු බව
  - * රජතුමා දුක් වූ බව හා කුමරුට සිහිය ගැනීමට නොහැකි වූ බව
  - * පසුව කුමරුගේ දෙමව්පියන් එම ස්ථානයට ගෙන්වා ගත් බව
  - * “අප ව ආදරයෙන් රැක බලා ගනිමින් ජීවත් වූ අපේ පුතාට සිහිය ලැබේවා!” යි කුමරුගේ දෙමව්පියන් සත්‍යක්‍රියා කළ බව
  - * දෙමව්පියන්ගේ සත්‍යක්‍රියාව නිසා කුමරාට සිහිය ලැබුණ බව
- දෙමව්පියන් ලබා දෙන ආශීර්වාදය ඉතා බලවත් බව සාම ජාතකය ඇසුරෙන් පහදා දෙන්න.
- සාම කුමරු දෙමව්පියන්ට කරන ලද උදවු මොනවා දැයි ප්‍රකාශ කරන්නට සිසුන්ට අවස්ථාව දෙන්න.
- දෙමව්පියන්ට සලකන දරුවන්ට සෑම දෙනාගේ ම ආශීර්වාදය ලැබෙන බව තව දුරටත් උදාහරණ සහිත ව පැහැදිලි කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම - 2

පියවර 1

- දෙමව්පියන්ගේ ගුණ සඳහන් වන සුදුසු ගීතයකට සවන් දීමට සිසුන් යොමු කරන්න.
- සිසුන්ට ද තාල තබමින් ගීතය ගායනා කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- එහි අදහස සිසුන්ගෙන් විමසන්න.
- සිසු අදහස් ද අගය කරමින් ගීතයේ අදහස ඉතා සරල ව සිසුන්ට පැහැදිලි කර දෙන්න.
- දෙමව්පියන් අපට කරන උදවු මොනවා දැයි සිසුන්ගෙන් විමසන්න.
- කුඩා දරුවන් වන ඔබ විසින් දෙමව්පියන්ට කරන උදවු මොනවා දැයි විමසන්න. සෑම සිසුවෙකුට ම තම අදහස් ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව දෙන්න.
- දෙමව්පියන්ට උදවු උපකාර කිරීම හා සැලකීම අප කාගේත් යුතුකමක් හා වගකීමක් වන බව අවධාරණය කරමින් සිසුන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.
- නැවත වරක් සිසුන් සමග ගීතය තාල තබමින් ගායනා කරන්න.
- “මම අම්මාටත්, තාත්තාටත් උදවු කරනවා” චිත්‍රයක් අඳින්නට සිසුන් යොමු කරන්න.
- සිසුන් අඳින ලද චිත්‍ර පිළිබඳ විමසමින් තම චිත්‍රය පිළිබඳ විස්තර කිරීමට එක් එක් සිසුවාට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.

ක්‍රියාකාරකම - 3

පාඩම - ගුරු උතුමන් නමදීමු

පියවර 1

- ගුරුවරුන්ගේ ගුණ දැක්වෙන සුදුසු කවියක් හෝ ගීතයක් ගායනා කරන්න.

අඳුරෙන් එළියට යන මග	කියනා
දැනුමෙන් සවියෙන් මුවහත්	කරනා
ඇල්මෙන් කැල්මෙන් ඔවදන්	බෙදනා
ගුරු මවු පියවරු නමදීමු	බැතිනා
- කවිය ඇසුරින් ගුරුවරුන්ගේ වටිනාකම් ගැන පහදා දෙන්න.
- ගුරුවරයකු දුටු විට හුනස්නෙන් නැගිට ආචාර කිරීමට හුරු කරවන්න.
- ගුරු වන්දනා ගාථාව පාඩම් කරන්නට යොමු කරන්න. ගුරු වන්දනා ගාථාව කියා ගුරුවරුන්ට වන්දනා කරන්නට සිසුන්ව යොමු කරවන්න.
- ගුරුවරුන්ගෙන් අපේ ජීවිතයට ලැබෙන උදවු උපකාර මොනවා දැයි සිසුන්ගෙන් අදහස් විමසමින් සකච්ඡා කරන්න.

ගුරු වන්දනා ගාථාව - ඕවාද සිප්ප දානේන
 සික්කාපේති මමං ගරු
 සගාරවේන චිත්තේන
 අහං වන්දාමි තං ගරුං

සිංහල තේරුම   ඔවා සිප්   දීමෙන
    මා හික්මවන   අදරිත
    ඇදුරු හද   බැතියෙන
    වදිමි ගරුසිත පෙරටු   කරමිත

- “මගේ ගුරුතුමා/තුමිය” චිත්‍රයට නගන්නටත්, ගුරුතුමිය/තුමා පිළිබඳ පන්තිය ඉදිරියේ අදහස් ඉදිරිපත් කරන්නටත් සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න. සිසු ඉදිරිපත් කිරීම් අගය කරන්න.

තක්සේරු නිර්ණායක

කාර්යසාධන ප්‍රමිති	තක්සේරු නිර්ණායක	ප්‍රවීණතාවයට පැමිණ ඇත.	ප්‍රවීණතාවට දුරස්ථ ය.	
		මට්ටම 3	මට්ටම 2	මට්ටම 1
7.1 ගුණ ධර්ම/ සිරිත් විරිත් ඇතුළත් කතන්දරවලට සවන් දී ප්‍රතිචාර දක්වයි	7.1.3	සාම කුමාරයාගේ කතාව පිළිවෙලින් ගොඩනගයි.	තවත් කෙනෙකුගේ උදවු සහිත ව කතාව ගොඩනගයි.	කතාව ගොඩනගීමෙහි දුෂ්කරතා පෙන්වයි.
	7.1.2	සාම කුමරුගේ කතාවෙහි සිටින වර්ත තුනක් නිවැරදි ව නම් කරයි.	තවත් කෙනෙකුගේ උදවු සහිත ව කතාවෙහි සිටින වර්ත තුනක් නම් කරයි.	වර්ත තුන ම නම් කිරීමට අපහසුතා දක්වයි.
	7.2.1	කතාව ඇසුරෙන් ලබාගත් ආදර්ශයක් ප්‍රකාශ කරයි.	තවත් කෙනෙකුගේ උදවු සහිත ව කතාව ඇසුරෙන් ලබාගත් ආදර්ශයක් ප්‍රකාශ කරයි.	කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නොදක්වයි.
	7.3.1	දිනපතා ම දෙමව්පියන් නමදින බව ප්‍රකාශ කරයි.	තවත් කෙනෙකුගේ මතක් කරීමෙන් දිනපතා දෙමව්පියන් නමදීමට යොමු වන බව ප්‍රකාශ කරයි.	දිනපතා දෙමව්පියන් නමදීමට නොහැකි වූ බව ප්‍රකාශ කරයි.
	7.3.2	ගුරු වන්දනා ගාථාව නිවැරදි ව සජ්ඣායනය කරමින් ගුරුවරුන්ට වඳියි.	-	ගුරු වන්දනා ගාථාව සජ්ඣායනය කිරීමේ අපහසුතා දක්වමින් ගුරුවරුන්ට වඳියි.
	7.4.1	දෙමව්පියන්ට උදවු කළ අවස්ථාවක් ප්‍රකාශ කරයි.	-	දෙමව්පියන්ට උදවු කළ අවස්ථාවක් ප්‍රකාශ කිරීමට අපහසුතා දක්වයි.
	7.4.2	සෑම විටම ගුරුවරයා සමඟ සුහද ව හා ආචාරශීලී ව කටයුතුකරයි.	ඉද හිට ගුරුවරයා සමඟ සුහද ව හා ආචාරශීලී ව කටයුතුකරයි.	ගුරුවරයා සමඟ සුහද ව හා ආචාරශීලී ව කටයුතුකිරීමට දුෂ්කරතාදක්වයි.

*** මෙහි ඇතුළත් සමහර නිර්ණායක තක්සේරු කිරීම ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේදී පමණක් සිදු කිරීම අපහසු ය. එවැනි අවස්ථාවල දී වර්ෂය පුරා සිදු කෙරෙන තක්සේරු කිරීම් ද යොදා ගැනීම සුදුසු වේ.

ප්‍රායෝගික ජීවිතයේ භාවිතය සඳහා

- පුරුද්දක් වශයෙන් දිනපතා ගාථා කියා මවට /පියාට වැඳ ආශීර්වාද ලබා ගන්න.
- පුරුද්දක් වශයෙන් දිනපතා පාසල අවසන් වී පාසලෙන් පිටත් වීමට පෙර අදාළ ගාථාව කියා පත්තියේ ගුරුතුමාට/ගුරුතුමියට වඳින්න.

සංකල්පය - පාරිසරික සංවේදීතාව
8 පාඩම - දන් දී අපි පින් පුරමු

සතුන්ට කරුණාව දැක්වීම උතුම් ගුණාංගයක් බව බුද්ධ දේශනාවේ සඳහන් වේ. දරුවන් තුළ සතුන්ට කරුණාව දැක්වීමේ ගුණාංගය වර්ධනය කිරීමත්, අනුකම්පා බුද්ධියෙන් යුක්ත ව දානමය පින්කම්වල නිරත වීමට මූලික හුරුව ලබා දීමත් මෙයින් අපේක්ෂිත ය.

ඉගෙනුම් පල	අන්තර්ගතය	කාර්යසාධන ප්‍රමිති	නිර්ණායක
9.0 බුදුරජාණන්වහන්සේ සොබාදහමේ වටිනාකම ඉස්මතු කළ ආකාරය පිළිබඳ දැනුවත් වෙමින් ක්‍රියා කරයි.	කුරුලු ලැල්ල	9.3 සතුන් කෙරෙහි සංවේදී බව ප්‍රකාශ කරයි.	9.3.1 ආදරය දැක්වීම 9.3.2 වාචික ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම
		9.4 සතුන්ට ආහාර පාන ලබා දීමට ස්ථානයක් සකස් කරයි.	9.4.1 සාමූහික ව ස්ථානය සකස් කිරීම
		9.5 අනුකම්පාවෙන් යුතු ව සතුන්ට ආහාරපාන ලබා දෙයි.	9.5.1 ආහාර පාන ලබා දීම 9.5.2 ස්ථානය පිරිසිදු කිරීමට දායක වීම

ඉගෙනුම් සම්පත් :

- කුරුලු ලැල්ල සකස් කිරීමට අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය
- විත්‍ර ඇඳීමට අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය

ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය :

ක්‍රියාකාරකම - 1

පාඩම - දන් දී පින් පුරමු

පියවර 1

- දිනපතා ගෙවත්තට පැමිණෙන සතුන් කවුරුන් දැයි විමසන්න.
- ඔවුන් ආහාර සොයා ගන්නා ආකාරය හා ඔවුන්ගේ හැසිරීම් පිළිබඳ සිසුන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.
- පාසල් වත්තට පැමිණෙන සතුන් පිළිබඳ විමසමින් ඔවුන්ගේ හැසිරීම් නිරීක්ෂණය කරන්නට දරුවාට අවස්ථාව ලබා දෙන්න. (සිසුන්ගේ ආරක්ෂාව පිළිබඳව සැලකිලිමත් වන්න.)
- ප්‍රායෝගික අද්දැකීම් ලබා දිය නොහැකි අවස්ථාවල විඩියෝ පට යොදා ගන්න.
- එම සතුන් ආහාර සොයා ගන්නා ආකාරය පිළිබඳ දරුවන් සමග කතා කරන්න.

පියවර 2

- බුදුරජාණන් වහන්සේ සතුන් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් ආහාරපාන ලබා දුන් අවස්ථාවන්ට උදාහරණ බෝසන් වර්තය/බුද්ධ වර්තය/ජාතක කතා ඇසුරින් සොයා ඉදිරිපත් කරන්න.
- ඒ ඇසුරෙන් සතුන් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් දන් දීම පිළිබඳ සාකච්ඡා කරන්න.

පියවර 3

- ක්‍රියාකාරකම් පොතෙහි “දන් දී පින් පුරමු” පාඩමේ ඇතුළත් කවි කතාව සිසුන් සමග හඬ නගා ගායනා කරන්න.
- එම කවිවල අදහස සිසුන්ගෙන් විමසමින් සාකච්ඡා කරන්න.
- පින්තූර බලා කතාව කියන්නට සිසුන්ට අවස්ථාව දෙන්න.
- පාඩමේ සඳහන් ආකාරයට කුරුල්ලන්, ලේනුන් වැනි සතුන්ට කෑම දීම සඳහා ස්ථානයක් සැකසීම පිළිබඳ සිසු අදහස් ලබා ගන්න.
- කුරුලු ලෑල්ල යන නම යෙදුණත් එහි ආහාර ගැනීමට විවිධ සතුන් පැමිණෙන බව සිසුන්ගේ අද්දැකීම් ඇසුරෙන් සාකච්ඡා කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම - 2

කුරුලු ලෑල්ලක් සකස් කිරීම - (කාලය සුදුසු පරිදි යොදා ගන්න)

පියවර 1

- කුරුලු ලෑල්ලක් සකස් කිරීම සඳහා පාසලේ සුදුසු ස්ථානයක් තෝරා ගන්න.
- සිසුන් ද සහභාගි කර ගනිමින් පහසු ආකාරයට සතුන්ට ආහාර දීම සඳහා කුරුලු ලෑල්ල සකස් කරන්න. (මේ සඳහා සුදුසු ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කරන්න.)

පහත පින්තූරවලින් උදාහරණ කිහිපයක් දක්වා ඇත.

- සතුන් වෙනුවෙන් බීමට ජල බඳුනක් ද සුදුසු ක්‍රමවේදයකට අනුව තබන්න.
- විවේකයේදී ආහාර ගැනීමට පෙර ආහාරයෙන් කොටසක් කුරුලු ලෑල්ලේ තැබීමට හුරු කරන්න. (ආහාර අපතේ නොයන පරිදි කුරුලු ලෑල්ලේ කෑම දීමට සුදුසු ක්‍රමවේදයක් සකසා ගන්න.)
- කුරුල්ලන් ලේනුන් වැනි සතුන් ආහාර ගන්නා ආකාරය (බාධා නොවන සේ) නිරීක්ෂණයට ඉඩ දෙන්න.
- දිනපතා බීමට සුදුසු පිරිසිදු ජලය, ජල බඳුනට එකතු කරන්න.
- ආරක්ෂාකාරීව දිනපතා කුරුලු ලෑල්ල හා ජල බඳුන පිරිසිදු කිරීමටත් ඒ අවට අලංකාර ව හා පිරිසිදුව තබා ගැනීමටත් සිසුන් යොමු කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 3

පියවර 1 :

- ක්‍රියාකාරකම් පොතෙහි ක්‍රියාකාරකම 1 - “අපේ කුරුලු ලෑල්ල” විනයට නඟන්නට සිසුන්ව යොමු කරන්න.
- යහළුවන්ගේ විත්‍ර නිරීක්ෂණය කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න. විත්‍රය පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමට යොමු කරන්න.
- අන් අයගේ විත්‍ර අගය කිරීමට සිසුන්ව යොමු කරන්න. ගුරු උපස්තම්භන ලබා දෙන්න.

පියවර 2 :

- ක්‍රියාකාරකම් පොතෙහි - අපේ කුරුලු ලෑල්ලට පැමිණි සතුන්ගේ රූප සොයා අලවන්නට පහසුකම් සපයා දෙමින් ඒ සඳහා සිසුන් සියලු දෙනා ම යොමු කරවන්න.

තක්සේරු නිර්ණායක

කාර්යසාධන ප්‍රමිති	තක්සේරු නිර්ණායක	ප්‍රවීණතාවයට පැමිණ ඇත.	ප්‍රවීණතාවට දුරස්ථ ය.	
		මට්ටම 3	මට්ටම 2	මට්ටම 1
9.3 සතුන් කෙරෙහි සංවේදී බව ප්‍රකාශ කරයි.	9.3.2	සතුන් කෙරෙහි සංවේදී බව කියවෙන ප්‍රකාශයක් පවසයි	තවත් කෙනෙකුගේ යොමු කිරීමෙන් සතුන් කෙරෙහි සංවේදී බව කියවෙන ප්‍රකාශයක් හෝ පවසයි	සතුන් කෙරෙහි සංවේදී බව කියවෙන ප්‍රකාශයක් පැවසීමට උනන්දුවක් නොදක්වයි.
9.4 සතුන්ට ආහාර පාන ලබා දීමට ස්ථානයක් සකස් කරයි.	9.4.1	සතුන්ට ආහාර පාන ලබාදීම සඳහා ස්ථානයක් සැකසීමට සාමූහිකව දායක වෙයි.	තවත් කෙනෙකුගේ යොමු කිරීමෙන් සාමූහිකව දායක වෙයි.	සතුන්ට ආහාර පාන ලබාදීම සඳහා ස්ථානයක් සැකසීමට දායකත්වය නොදක්වයි.
9.5 අනුකම්පාවෙන් යුතුව සතුන්ට ආහාරපාන ලබා දෙයි.	9.5.1	සතුන්ට ආහාර හා ජලය ලබා දෙයි	තවත් කෙනෙකුගේ යොමු කිරීමෙන් සතුන්ට ආහාර හා ජලය ලබා දෙයි	සතුන්ට ආහාර හා ජලය ලබාදීමට උනන්දුවක් නොදක්වයි.
	9.5.2	සතුන්ට ආහාර හා ජලය ලබා දෙන ස්ථානය පිරිසිදු කිරීම සඳහා දායක වෙයි	තවත් කෙනෙකුගේ යොමු කිරීමෙන් සතුන්ට ආහාර හා ජලය ලබා දෙන ස්ථානය පිරිසිදු කිරීම සඳහා දායක වෙයි	සතුන්ට ආහාර හා ජලය ලබා දෙන ස්ථානය පිරිසිදු කිරීම සඳහා දායකත්වය නොදක්වයි

★★★ මෙහි ඇතුළත් සමහර නිර්ණායක තක්සේරු කිරීම ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේදී පමණක් සිදු කිරීම අපහසු ය. එවැනි අවස්ථාවලදී වර්ෂය පුරා සිදු කෙරෙන තක්සේරු කිරීම් ද යොදා ගැනීම සුදුසු ය.

ප්‍රායෝගික ජීවිතයේ භාවිතය සඳහා

- සතුන් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් ආහාරපාන ලබා දීම හා ආහාරපාන ලබා දෙන ස්ථාන පිරිසිදු කර පවත්වා ගෙන යාමට යොමු කරන්න.
- නිවසේදී කුරුලු ලෑල්ලක් සකස් කර සතුන්ට ආහාර දීමටත් ආහාර ගන්නා අයුරු නිරීක්ෂණය කිරීමටත් මග පෙන්වන්න.

සංකල්පය - සතිමත්ඛව සෞඛ්‍යය හා යහපැවැත්ම
9 පාඩම - පුංචි සිතක සතිමත්ඛව

ජීවිතයේ ඵදිනෙදා කටයුතුවලදී සතිමත් ව කටයුතු කිරීමට අවශ්‍ය මූලික හුරුව ලබා දීම වෙනුවෙන් සතිමත් ව ඇවිදීම සඳහා කුඩා අවධියේ සිට ම යොමු කිරීම මෙම පාඩමෙන් අපේක්ෂිත ය.

ඉගෙනුම් පල	අන්තර්ගතය	කාර්යසාධන ප්‍රමිති	නිර්ණායක
11.0 දෛනික ක්‍රියාකාරකම්වලදී මනා සිහියෙන් යුතුව කටයුතු කරයි.	සතිමත් ව ඇවිදීම	11.1 ඇවිදීමේදී මනා සිහියෙන් යුතුව ඇවිදියි. 11.2 ඇවිදීමේදී යටි පතුලට දැනෙන රළු-සිනිඳු, තෙත-වියළි, උණුසුම-සිසිල් බව හඳුනා ගනිමින් ඇවිදියි.	<ul style="list-style-type: none"> සිහියෙන් ඇවිදීම අද්දැකීම් ප්‍රකාශ කිරීම

ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය :

ක්‍රියාකාරකම 1

පාඩම - පුංචි සිතක සතිමත්ඛව

පියවර 1 :

- පන්ති කාමරයෙන් පිටත බාධාවකින් තොර ව ඇවිදිය හැකි ස්ථානයකට සිසුන් සියලු දෙනා ම කැඳවා ගෙන යන්න.
- තම සපත්තු හා මේස් ගලවා පිළිවෙළට එක් ස්ථානයක තබන්නට යොමු කරන්න.
- ඇවිදීමේදී පියවර තැබිය යුතු සීමාවන් සුදුසු ආකාරයට සලකුණු කර ගන්න.
- තෝරා ගත් ස්ථානයේ කෙළවරක එකිනෙකා අතර පරතරයක් ඇති ව සිසුන් එකිනෙකා ස්පර්ශ නොවන පරිදි දෙඅත් පිටුපසට තබා ගෙන සිට ගැනීමට සිසුන් සියලු දෙනා ම යොමු කරන්න.
- සිසුන්ගෙන් මෙසේ විමසන්න.
  - * ඔබ හිටගෙන සිටින බව දැනෙනවා ද?
  - * ඔබේ ශරීරයේ බර කකුල්වලට දැනෙනවා ද?
  - * ඔබ හිටගෙන සිටින විට කකුලට දැනෙන්නේ මොනවා ද?
  - * ඔබේ පතුලට පොළොවේ ස්පර්ශය දැනෙන්නේ කෙසේ ද?
  - * රළුවට, සිනිඳුවට, උණුසුමට සිසිලට දැනෙනවා ද ?
  - * ඔබේ කොන්ද කෙළින් ඇති බව දැනෙනවා ද ?
- සිහියෙන් යුතු ව ඇවිදින ආකාරය ගුරුවරයා ආදර්ශනය කර පෙන්වන්න.
- පසු ව තෝරා ගත් කොටසේ සෙමෙන් සෙමෙන් එහා මෙහා ඇවිදින්නට සිසුන් ව යොමු කරන්න.
- ඇවිදින වේගය වෙනස් කරමින් එය සිදු කරන්න.
- වම් කකුල තබන විට සිරුරේ බර වම් කකුලටත් දකුණු කකුල තබන විට සිරුරේ බර දකුණු කකුලටත් දැනෙනවා දැයි සිසුන්ගෙන් විමසන්න.

- පොළොවේ රළුව, සිනිඳුව, උණුසුම, සිසිලස ආදිය තම කකුල්වලට දැනෙන ආකාරය ගැන ම මෙනෙහි කරමින් අවධානයෙන් යුතු ව ඇවිදීමට සිසුන් යොමු කරන්න. (සරල බසකින් සිසුන්ට පැහැදිලි කරන්න.)
- මෙලෙසින් විනාඩි කිහිපයක් සතිමත් ව ඇවිදීමට සියලු සිසුන් යොමු කරන්න.
- සතිමත් ව ඇවිද ගෙන ම පත්ති කාමරයට යන්නට සිසුන් ව යොමු කරන්න.

පියවර 2 :

- සතිමත් ඇවිදීමෙන් ලත් අද්දැකීම් එකිනෙකාගෙන් විමසන්න. සෑම සිසුවෙකුට ම තම අද්දැකීම් ප්‍රකාශ කරන්නට අවස්ථාව දෙන්න.
- සතිමත් වීමෙන් ලැබෙන ප්‍රයෝජන කවරේ දැයි සිසුන්ගෙන් විමසන්න.
- නිරෝගීමත් ජීවිතයක් ගත කිරීමට සතිමත්ව ඇවිදීම ප්‍රයෝජනවත් වන බව පැහැදිලි කර දෙන්න.
- කුඩා කල සිට ම නිතර සතිමත් ව කටයුතු කිරීමට හුරු විය යුතු බව පහදා දෙන්න. මේ සඳහා ක්‍රියාකරකම් පොතේ පාඩම ද යොදා ගන්න.

තක්සේරු නිර්ණායක

කාර්යසාධන ප්‍රමිති	තක්සේරු නිර්ණායක	ප්‍රවීණතාවයට පැමිණ ඇත.	ප්‍රවීණතාවට දුරස්ථ ය.	
		මට්ටම 3	මට්ටම 2	මට්ටම 1
11.1 ඇවිදීමේ දී මනා සිහියෙන් යුතුව ඇවිදියි.	11.1.1	දෙන ලද උපදෙස් සියල්ලම පිළිපදිමින් සතිමත් ව ඇවිදියි.	දෙන ලද උපදෙස් කිහිපයක් පිළිපදිමින් සතිමත් ව ඇවිදියි.	දෙන ලද උපදෙස් පිළිපදිමින් සතිමත් ව ඇවිදීමේ දුෂ්කරතා පෙන්වයි.
11.2 ඇවිදීමේ දී යටි පතුලට දැනෙන රළු-සිනිඳු, තෙත-වියළි, උණුසුම-සිසිල් බව හඳුනා ගනිමින් ඇවිදියි.	11.2.1	සතිමත් ව ඇවිදීමෙන් ලත් අද්දැකීම් දෙකක් ප්‍රකාශ කරයි.	සතිමත් ව ඇවිදීමෙන් ලත් අද්දැකීම්ක ප්‍රකාශ කරයි.	සතිමත් ව ඇවිදීමෙන් ලත් අද්දැකීම්ක ප්‍රකාශ කිරීමට අපහසුතා දක්වයි.

ප්‍රායෝගික ජීවිතයේ භාවිතය සඳහා

- පුරුද්දක් වශයෙන් දිනකට විනාඩි කිහිපයක් සතිමත් ව ඇවිදීම

